

BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ

Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi
(ESAM)

SEMPOZYUM SONUÇ RAPORU

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK EKSENİNDE BOLU'NUN GELECEĞİ:

Sektörel Analizler ve Politika Önerileri

27–28 Ekim 2025

BAİBÜ Kongre Merkezi | Kültür Merkezi | Hukuk Fakültesi | Bolu

Rapor Tarihi: 1 Aralık 2025
yekas.ibu.edu.tr - esam.ibu.edu.tr

Bu sayfa boş bırakılmıştır.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	iii
1. ÖNSÖZLER	iv
Rektör - Prof. Dr. Mustafa ALIŞARLI	iv
Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı - Prof. Dr. Coşkun KARACA	v
ESAM Müdürü - Prof. Dr. Fatih KONUR	vii
2. YEKAS 2025 KURULLARI	ix
2.1. Onur Kurulu	ix
2.2. Sempozyum Düzenleme Kurulu	ix
2.3. Sekreteryaya	x
2.4. Bilim Kurulu	x
3. YEKAS 2025'İN GENEL ÇERÇEVESİ VE KAPSAMI	1
3.1. Genel Bakış	1
3.2. Yönetici Özeti	1
4. SEKTÖREL ANALİZLER VE EYLEM PLANLARI	3
5. GENEL GZFT ANALİZİ	41
6. GENEL SONUÇ VE 2030 VİZYONU	42
Bolu'nun 2030 Vizyonu için 3 Temel Nokta	42
2030 Vizyonu için Somut Adımlar	42
7. KATILIMCILARIN GÖRÜŞLERİ	43
8. DİJİTAL KAYNAKLAR VE YAYINLAR	51
8.1. Dijital Kaynaklar	51
8.2. YEKAS 2025 Akademik Yayınları	52
9. KALKINMA YOLUNDA BOLU	54

1. ÖNSÖZLER

Rektör - Prof. Dr. Mustafa ALIŞARLI

Kıymetli Paydaşlarımız ve Bolu'nun Geleceğine Gönül Veren Değerli Okurlar,

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi olarak, bilimsel birikimimizi şehrimizin potansiyeliyle birleştirmeyi ve Bolu'nun kalkınma yolculuğuna rehberlik etmeyi asli görevlerimizden biri kabul ediyoruz. Bu sorumluluk bilinciyle, ilkinin 2018 yılında gerçekleştirdiğimiz Bolu Yerel Kalkınma Sempozyumu'nun ikincisini (YEKAS25), "Sürdürülebilirlik Ekseninde Bolu'nun Geleceği: Sektörel Analizler ve Politika Önerileri" temasıyla 27-28 Ekim 2025 tarihlerinde başarıyla tamamlamış bulunmaktayız.

Elinizdeki bu sonuç raporu, iki gün süren yoğun akademik oturumların, sektörel panellerin ve ortak akıl toplantılarının bir özeti olmanın ötesinde; Bolu'nun önümüzdeki on yıllarını şekillendirecek stratejik bir yol haritasıdır. Sempozyumumuzda; doğal kaynaklarımızın korunmasından kapsayıcı ekonomik büyümeye, özellikle de şehrimizin marka değerleri olan sağlık, spor ve turizm ekseninde somut, uygulanabilir ve sürdürülebilir politika önerileri geliştirilmiştir.

YEKAS25 ile ortaya koyduğumuz bu veriler; yalnızca akademik camia için değil, yerel yönetimlerimiz, kamu kurumlarımız, sivil toplum kuruluşlarımız ve yatırımcılarımız için de birer eylem planı niteliği taşımaktadır. Bilimin ışığında şekillenen bu görüşlerin, sadece Bolu'nun değil, benzer potansiyele sahip tüm bölgelerin kalkınma modellerine ışık tutacağına inanıyoruz.

Sempozyumun mutfağında emek veren düzenleme kurulumuza, bildirileriyle ufukumuzu açan akademisyenlerimize ve şehrimizin geleceği için heyecan duyan tüm paydaşlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum. Bolu'nun sahip olduğu eşsiz doğal ve kültürel mirası, sürdürülebilir bir ekonomik güçle taçlandırmak için üzerimize düşen sorumluluğu kararlılıkla sürdüreceğiz.

Bilginin paylaşıldıkça değer kazandığı ve eyleme dönüştükçe hayat bulduğu inancıyla, bu raporun Bolu'nun kalkınma vizyonuna hayırlı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Mustafa ALIŞARLI

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörü

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı - Prof. Dr. Coşkun KARACA

Kıymetli Paydaşlarımız ve Değerli Okurlar,

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ev sahipliğinde, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESAM) koordinasyonunda gerçekleştirdiğimiz 2. Yerel Kalkınma Sempozyumu'nun (YEKAS 2025) sonuç bildirgesini sizlerle paylaşmaktan büyük memnuniyet duyuyorum. 27-28 Ekim 2025 tarihlerinde düzenlenen bu sempozyum, "Sürdürülebilirlik Ekseninde Bolu'nun Geleceği: Sektörel Analizler ve Politika Önerileri" ana temasıyla şehrimizin yarınları için bilimsel bir yol haritası çizmiştir.

İki gün süren bu bilimsel şölen boyunca; akademisyenlerimiz, kamu yöneticilerimiz ve iş dünyası temsilcilerimizle birlikte Bolu'nun kalkınma dinamiklerini on temel başlık altında derinlemesine analiz ettik. Oturumlarda;

- Tarım ve sanayi sektörlerindeki dijital dönüşüm fırsatlarını,
- Turizm ve gastronomi mirasımızın katma değere dönüştürülmesini,
- Sağlık, eğitim ve sporun kent ekonomisindeki stratejik rolünü,
- Girişimcilik ve finans ekosisteminin yerel yönetimdeki önemini,
- Medya ve iletişimin kalkınmadaki etkisini,
- Süreçlerin hukuki zeminini ve sürdürülebilir çevre politikalarını kapsayıcı bir perspektifle değerlendirdik.

Bu çok boyutlu analizler, Bolu'nun "Dört Mevsim Kalkınma" vizyonuna ulaşabilmesi için bütüncül bir politika reformuna ihtiyaç duyduğunu somut verilerle ortaya koymuştur. Özellikle havalimanı ve hızlı tren gibi temel altyapı projelerinin hayata geçirilmesi noktasında, tüm yerel dinamiklerin ortak bir iradeyle "stratejik savunuculuk" yürütmesinin gerekliliği en güçlü çıktılarımızdan biri olmuştur.

YEKAS 2025, sadece bir bilgi paylaşımı değil, aynı zamanda Bolu'nun yerel aktörlerini ortak bir gelecek hedefinde birleştiren güçlü bir iş birliği zemini oluşturmuştur. Bu vesileyle, sempozyuma bilimsel ve idari katkı sağlayan BAİBÜ personeline, stantlarıyla etkinliğe renk katan ilçe belediyelerimize, destek veren kamu kurumlarımıza, öğrenci topluluklarımıza ve yenilikçi çözümler sunan iş dünyası temsilcilerine en içten şükranlarımı sunarım.

Unutulmamalıdır ki; elinizdeki bu rapor sadece bir sonuç belgesi değil, Bolu'nun Türkiye'de öncü bir şehir olma hedefi için kararlı bir başlangıç noktasıdır. Bu hedefe ulaşmak; her türlü kişisel ve siyasi düşüncenin ötesinde, "ortak akıl" ve "sürdürülebilir kalkınma" ilkeleri etrafında kenetlendiğimiz sürece mümkün olacaktır.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Coşkun KARACA

YEKAS Düzenleme Kurulu Başkanı / BAİBÜ Rektör Yardımcısı

ESAM Müdürü - Prof. Dr. Fatih KONUR

Kıymetli Paydaşlarımız ve Değerli Bolu Halkı,

Bolu'nun ekonomik ve sosyal dokusuna baktığımızda, ilimizin sadece bir doğa şehri değil, aynı zamanda kalkınma potansiyeline sahip stratejik bir merkez olduğunu görmekteyiz. Sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksinde Türkiye'nin 13. sırasında yer alan ilimiz, kişi başına düşen 13.914 dolarlık gayrisafi yurt içi hasılasıyla dinamik bir büyüme sergilemektedir. Metropollere yakınlığımız ve E-80 güzergâhı üzerindeki stratejik konumumuz, Bolu'yu lojistik ve transit ticarete vazgeçilmez bir kavşak noktası haline getirmektedir. 4 Organize Sanayi Bölgemiz (3'ü faal), Teknoparkımız ve 179 milyon doları aşan ihracat hacmimizle sanayi altyapımız her geçen gün güçlenmektedir. Özellikle deri imalatında Türkiye'de 1. sırada yer almamız, sektörel ihtisaslaşmamızın en somut kanıtıdır.

Bolu, her bir ilçesinin kendine özgü değerleriyle bezenmiş zengin bir mozaiktir. MARKA TR42 2024-2028 Bölge Planı'nda "beş gelişim koridoru" olarak tanımlanan bu yapı;

- Bolu Merkez'de ticaret ve turizmi,
- Mengen'de gastronomi mirasını,
- Mudurnu ve Göynük'te Osmanlı mimarisi ile Cittaslow kimliğini,
- Gerede'de sanayi gücünü,
- Seben, Kıbrısçık, Yeniçağa ve Dörtdivan'da ise tarım, doğa ve kültürel mirası temsil etmektedir.

33 bin öğrencisi ve Teknoparkıyla Üniversitemiz, bu kalkınma ekosisteminin en temel bilimsel paydaşıdır. İlimizin gurur kaynağı olan 26 coğrafi işaretli ürünümüzün uluslararası pazarlarda hak ettiği değeri bulması ve bu sayının artırılması, yerel kalkınma stratejimizin odak noktasını oluşturmaktadır.

YEKAS 2025, bu büyük potansiyeli akademi, kamu, özel sektör ve sivil toplumun ortak akıyla birleştiren uzun vadeli bir yol haritasıdır. ESAM olarak, sempozyumda üretilen fikirleri somut projelere dönüştürmek için tüm gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Bu vizyoner etkinliğin gerçekleşmesinde desteklerini esirgemeyen Rektörlüğümüze, Bolu Valiliğimize, Düzenleme Kurulumuza ve kamu kurumlarımıza şükranlarımı sunarım. Ayrıca değerli sponsorlarımız; Vonresort Abant, ESKOP Premium Hotel, Hampton by Hilton, Koru Hotel,

Karpalas City Otel, Narven Otel, Kurukahveci Mehmet Efendi ve Bolu Gelincik Hanımeli Kadın Kooperatifi'ne katkıları için teşekkür ederim.

Şehrimizin banisi Merhum İzzet Baysal başta olmak üzere, Bolu'ya değer katan tüm hayırseverlerimizi rahmet ve minnetle anıyor; YEKAS 2025'in şehrimiz ve ülkemiz için hayırlı sonuçlar doğurmasını diliyorum.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Fatih KONUR

Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi
(ESAM) Müdürü

2. YEKAS 2025 KURULLARI

2.1. Onur Kurulu

Abdulaziz AYDIN	Bolu Valisi
Prof. Dr. Mustafa ALIŞARLI	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörü

2.2. Sempozyum Düzenleme Kurulu

Ad Soyad	Unvan	Sorumlu Olduğu Alan
Prof. Dr. Coşkun KARACA	Düzenleme Kurulu Başkanı	Genel Koordinasyon
Prof. Dr. Fatih KONUR	ESAM Müdürü	Genel
Mesut ÇINAR		Kalkınma
Prof. Dr. Aliye ÇİLAN AKIN	Prof. Dr.	Turizm
Prof. Dr. Alper KURNAZ	Prof. Dr.	Gastronomi
Prof. Dr. Dilşad ÇOKNAZ	Prof. Dr.	Spor
Prof. Dr. Ercan AKTAN	Prof. Dr.	Yerel Medya ve İletişim
Prof. Dr. Himmet KARADAL	Prof. Dr.	Girişimcilik
Prof. Dr. İbrahim ÇAKIR	Prof. Dr.	Sanayi, Teknoloji ve Yenilik
Prof. Dr. Nuriye ÖZENGİN	Prof. Dr.	Sağlık
Prof. Dr. Oya ERU	Prof. Dr.	Pazarlama
Prof. Dr. Yasemin YILDIRIM USTA	Prof. Dr.	Sağlık
Prof. Dr. Zeki ARSAL	Prof. Dr.	Eğitim ve Kalkınma
Doç. Dr. Gamze DOĞDU YÜCETÜRK	Doç. Dr.	Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre
Doç. Dr. Gülşah SARI	Doç. Dr.	Yerel Medya ve İletişim

Ad Soyad	Unvan	Sorumlu Olduğu Alan
Doç. Dr. Hakan TUNA	Doç. Dr.	Turizm
Doç. Dr. Nezih OKUR	Doç. Dr.	Tarım
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Cemil SOYLU	Dr. Öğr. Üyesi	Hukuk
Dr. Öğr. Üyesi Ümit TURA	Dr. Öğr. Üyesi	Finans
Öğr. Gör. Dr. Elif ÇETİN	Öğr. Gör. Dr.	Finans
Öğr. Gör. Dr. Şeyda KARABÖRK	Öğr. Gör. Dr.	Sağlık
Dr. Ahmet Fuat POLAT	Dr.	Yerel Medya ve İletişim
Av. Reşat ÖZCAN	Av.	Hukuk
Öğr. Gör. Bahar AKBULAK	Öğr. Gör.	Yerel Medya ve İletişim
Öğr. Gör. Murat ER	Öğr. Gör.	Girişimcilik
Öğr. Gör. Songül YORGUN	Öğr. Gör.	Sağlık

2.3. Sekreteryaya

Dr. Öğr. Üyesi Ümit TURA	Öğr. Gör. Dr. Elif ÇETİN
Öğr. Gör. Songül YORGUN	Öğr. Gör. Zeynep TÜRK MÜHÜRÇÜOĞLU

2.4. Bilim Kurulu

Prof. Dr. Ahmet BEŞKAYA (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Prof. Dr. Ahmet Fazıl ÖZSOYLU (Nuh Naci Yazgan Üniversitesi)
Prof. Dr. Beyhan KİBAR (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Prof. Dr. Burak ARZOVA (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Dilşad ÇOKNAZ (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Prof. Dr. Emine Elif YÜCETÜRK (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)

Prof. Dr. Ersan ÖZ (Pamukkale Üniversitesi)	Prof. Dr. Fevzi OKUMUŞ (University of Central Florida, ABD)
Prof. Dr. Gültekin ÖZDEMİR (Dicle Üniversitesi)	Prof. Dr. Gustavo BRUNETTO (Santa Maria Federal University, Brezilya)
Prof. Dr. Himmet KARADAL (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Prof. Dr. Kaya YILDIZ (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Prof. Dr. Koray TÜTÜNCÜ (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Prof. Dr. Levent ALTINAY (Oxford Brookes University, İngiltere)
Prof. Dr. M. Mustafa ERDOĞDU (Beykoz Üniversitesi)	Prof. Dr. Mehmet TANYAŞ (Maltepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Muharrem TUNA (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)	Prof. Dr. Murteza HASANOĞLU (Azerbaycan Devlet İdarəçilik Akademiyası)
Prof. Dr. Mustafa AKAL (Sakarya Üniversitesi)	Prof. Dr. Müslüme NARİN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Nazlı BALDAN PAKDİL (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Prof. Dr. Necmiye ÜN YILDIRIM (Sağlık Bilimleri Üniversitesi)
Prof. Dr. Nezihe Figen ERSOY ARCA (Anadolu Üniversitesi)	Prof. Dr. Nikolaos APERGIS (University of Piraeus, Yunanistan)
Prof. Dr. Serhat HARMAN (Mardin Artuklu Üniversitesi)	Prof. Dr. Sevim AKDEMİR (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Prof. Dr. Sergio QUIROGA (Universidad Nacional de San Luis, Arjantin)	Prof. Dr. Seyit KÖSE (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Prof. Dr. Şahabettin GÜNEŞ (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Prof. Dr. Şule YÜKSEL ÖZMEN (Trabzon Üniversitesi)
Prof. Dr. Tolga DURSUN (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Prof. Dr. Veysel ÇAKMAK (Aksaray Üniversitesi)

Doç. Dr. Abdullah TOPCUOĞLU (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Doç. Dr. Ahmet Serhat ULUDAĞ (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Doç. Dr. Aykut ŞARKGÜNEŞİ (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi)	Doç. Dr. Aydın ERGE (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Doç. Dr. Ayşe AKBAŞ NUMANOĞLU (Balıkesir Üniversitesi)	Doç. Dr. Azamat MAKSUDUNOV (Kyrgyz-Turkish Manas University, Kırgızistan)
Doç. Dr. Berrin TOPUZ (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Doç. Dr. Elif ERER (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
Doç. Dr. Erdoğan KOTİL (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Doç. Dr. Esmâ ACAYIPAYDIN (Adnan Menderes Üniversitesi)
Doç. Dr. Faizan ALI (University of Galway, İrlanda)	Doç. Dr. Fatma DAVARCIOĞLU ÖZAKTAŞ (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Doç. Dr. Gamze DOĞDU YÜCETÜRK (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Doç. Dr. Gülşah SARI (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Doç. Dr. Hakan TUNA (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Doç. Dr. Hicran HAMZA ÇELİKAY (Düzce Üniversitesi)
Doç. Dr. Hülya ER (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Doç. Dr. İbrahim Orkun ORAL (Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi)
Doç. Dr. Işıl Şirin SELÇUK ÇAKMAK (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Doç. Dr. Muhammed Bilgehan AYTAÇ (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Murat Fatih TUNA (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi)	Doç. Dr. Nezih OKUR (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Doç. Dr. Senem DEMİRDEL (Sağlık Bilimleri Üniversitesi)	Doç. Dr. Şebnem AVCI (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Doç. Dr. Tayibe BAL (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Dr. Öğr. Üyesi Arzu DİLAVEROĞLU (İstanbul Medipol Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Büşra SAĞDIÇ (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Dr. Öğr. Üyesi Burak ÇEBER (Üsküdar Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Cihan ÇOBANOĞLU (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Dr. Öğr. Üyesi Devrim BULUT (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Elif ASLAN (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)	Dr. Öğr. Üyesi Muhammed GÖÇGÜN (Ankara Medipol Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Nihat DAĞISTAN (Başkent Üniversitesi)	Dr. Öğr. Üyesi Osman Levent ÖZAY (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ömer TEMİZKAN (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi)	Dr. Öğr. Üyesi Şennur Merve YAKUT (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Dr. Efe Numan CAN (Aksaray Üniversitesi)	Dr. Ristina Siti SUNDARI (University of Perjuangan Tasikmalaya, Endonezya)

3. YEKAS 2025'İN GENEL ÇERÇEVESİ VE KAPSAMI

3.1. Genel Bakış

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi (BAİBÜ), şehrin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimine akademik bir perspektif sunma misyonuyla, 27-28 Ekim 2025 tarihinde 2. Yerel Kalkınma Sempozyumu'nu (YEKAS 2025) gerçekleştirmiştir. ESAM koordinasyonunda düzenlenen bu bilimsel etkinlik, "Sürdürülebilirlik Ekseninde Bolu'nun Geleceği: Sektörel Analizler ve Politika Önerileri" ana temasıyla hayata geçirilmiştir.

Etkinlik Adı	2. Yerel Kalkınma Sempozyumu (YEKAS 2025)
Düzenleyen	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi (BAİBÜ) – ESAM
Ana Tema	Sürdürülebilirlik Ekseninde Bolu'nun Geleceği: Sektörel Analizler ve Politika Önerileri
Tarih	27–28 Ekim 2025
Mekân	BAİBÜ Kongre Merkezi & Kültür Merkezi & Hukuk Fakültesi, Bolu
Paralel Oturum Sayısı	24
Davetli Konuşmacı	55
Bildiri Konuşmacısı	53 araştırmacı / 34 akademik sunum
Tematik Alan	14
Rapor Tarihi	1 Aralık 2025

3.2. Yönetici Özeti

Bolu, sahip olduğu doğal zenginlikler, stratejik konumu ve üniversitesiyle büyük bir potansiyele sahip olmasına rağmen; ulaşım altyapısındaki

eksiklikler ve markalaşma sorunları nedeniyle "geçiş güzergahı" kimliğinden tam olarak sıyrılamamıştır. YEKAS 2025'te ortaya çıkan ortak akıl; Bolu'nun "Dijitalleşme", "Yeşil Dönüşüm" ve "Tematik İhtisaslaşma" stratejileriyle bir kalkınma sıçraması yapabileceğini göstermiştir.

Sağlık, Turizm ve Sanayi oturumlarının tamamında "Ulaşım" en büyük engel olarak tanımlanmıştır. Uluslararası uçuşa açık bir Havalimanı ve Hızlı Tren bağlantısının olmaması, Bolu'yu 6 milyar dolarlık sağlık turizmi pastasından ve küresel sanayi lojistiğinden mahrum bırakmaktadır.

4. SEKTÖREL ANALİZLER VE EYLEM PLANLARI

Aşağıda, YEKAS 2025 kapsamında ele alınan 14 tematik alan için Mevcut Durum Analizi, Politika Önerileri ve Eylem Planı sunulmaktadır.

1

STRATEJİK VİZYON

Yerel Kalkınma Dinamikleri

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Bolu; Ankara ve İstanbul gibi iki büyük metropolü birbirine bağlayan bir lojistik kavşak olmasının yanı sıra derin kültürel mirası, zengin doğal kaynakları ve güçlü yükseköğretim altyapısıyla "Dört Mevsim Kalkınma" potansiyeline sahip stratejik bir şehirdir. Geçmişte ağırlıklı olarak gastronomi temasıyla öne çıkan bu potansiyel, günümüzde Sağlık, Spor ve Turizm ekseninde çok daha geniş bir yelpazeye yayılmıştır.

Bolu ekonomisinin temel kırılganlığı, katma değer yapısının dengesizliğinde yatmaktadır: ekonomik değerın yaklaşık %70'i üretim faaliyetlerinden gelirken; satış ve pazarlamanın payı %20, Ar-Ge ve tasarımın payı ise sadece %5'te kalmaktadır. Bu yapı, sektörlerin inovasyon kapasitesini sınırlamakta ve şehrin rekabet gücünü kısıtlamaktadır. Bununla birlikte, uluslararası uçuşa açık bir havalimanı ve hızlı tren bağlantısının bulunmaması başta Sağlık ve Turizm olmak üzere pek çok sektör için kritik bir erişilebilirlik sorunu yaratmaktadır.

Sağlık alanında BAİBÜ Tıp Fakültesi ve Fizik Tedavi Hastanesinin güçlü klinik kapasitesi, Karacasu başta olmak üzere pek çok ilçede yer alan zengin termal kaynaklar, uluslararası düzeyde değerlendirilmeyi bekleyen büyük bir potansiyeli temsil etmektedir. Spor turizmi açısından Bolu'nun yüksek rakımlı yaylaları, doğal parkurları ve mevcut kamp

tesisleri hem profesyonel sporcuları hem de macera tutkunlarını çekecek eşsiz bir coğrafya sunmaktadır. Turizm sektöründe ise mevcut konaklamanın büyük bölümünün (%66) Merkez ilçede yoğunlaşması, ilçelerin doğal ve kültürel zenginliklerinin henüz yeterince değerlendirilemediğini göstermektedir; toplam turist içinde yabancı ziyaretçi oranı %12,7 gibi düşük bir seviyede kalmaktadır.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

Sağlık, Spor ve Turizm Ana Ekseninde Kalkınma:

- **Sağlık Turizmi İhtisaslaşması:** Termal tesislerin JCI (Joint Commission International) gibi uluslararası akreditasyon süreçlerini tamamlaması ve Avrupa/Orta Doğu pazarlarına yönelik geriatri, rehabilitasyon ve wellness odaklı sağlık paketleri geliştirilmesi. Seben'deki 90°C termal kaynak dahil tüm termal varlıkların stratejik kalkınma planına alınması.
- **Spor Turizmi Modernizasyonu:** Kamp tesislerine FIFA/UEFA akreditasyonu hedeflenmesi, doğa sporları rotalarının (trekking, dağ bisikleti, oryantiring) ulusal ve uluslararası takvime dahil edilmesi, kamp otellerinde profesyonel performans ölçüm laboratuvarları kurulması.
- **Turizmin Dört Mevsime ve Tüm İlçelere Yayılması:** Göynük (Cittaslow), Mudurnu (UNESCO Geçici Miras Listesi), Seben, Yeniçağa ve Kıbrıscık gibi ilçelerin tematik turizm rotalarıyla entegre edilmesi ve "Göynük-Mudurnu Kültür ve Doğa Rotası" projesi kapsamında konaklama çeşitliliğinin artırılması.

Katma Değer ve Rekabet Gücü için Dönüşüm:

- **Ar-Ge ve Tasarım Odaklı Dönüşüm:** Ekonomide %5 olan Ar-Ge ve tasarım payının artırılması; tarım teknolojileri, yeşil teknolojiler ve sağlık teknolojileri alanlarında BAİBÜ-sanayi iş birliğiyle akıllı uzmanlaşma stratejisinin hayata geçirilmesi.
- **Ulaşım Altyapısı Seferberliği:** Havalimanı ve Hızlı Tren projeleri için tüm paydaşların katılımıyla ortak lobi heyeti kurulması, Bolu'nun olası bir İstanbul depremi senaryosunda "Ulusal Afet Lojistik Merkezi" işlevi üstlenebileceği argümanının merkezi yönetim nezdinde öne çıkarılması.
- **Küresel Finansmana Erişim:** Bolu ve Gerede TSO bünyesinde, özel sektörün Dünya Bankası ve IFC (International Finance Corporation) gibi

uluslararası fon kaynaklarına erişimine rehberlik edecek proje ofisinin kurulması, yeşil altyapı için "Yeşil Tahvil" modeli geliştirilmesi.

● **Dijital Görünürlük ve E-Ticaret:** Sanayi firmalarına yönelik "Dijital Varlık ve E-İhracat" eğitimleri, tahsilat garantili global pazar yeri entegrasyonu, Bolu'nun dijital göçebeler ve uzaktan çalışanlar için "Workation Üssü" olarak konumlandırılması.

<p>Güçlü Yönler</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Coğrafi konum: İstanbul-Ankara aksında, Türkiye nüfusunun %40'ına 3 saatlik mesafede. ● Doğal sermaye: 314 göl, %59 orman varlığı, çok sayıda yayla ve termal kaynaklar. ● BAİBÜ ve güçlü sağlık insan kaynağı. ● Sağlık, Spor ve Turizm altyapısının yılın tamamına yayılma potansiyeli. ● Dört Mevsim Kalkınma için çeşitlendirilmiş sektörel yapı. 	<p>Zayıf Yönler</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Uluslararası ulaşım:Havalimanıve demiryolu bağlantısının olmaması. ● Ar-Ge ve tasarım payının düşüklüğü (%5). ● Turizmin Merkez ilçede yoğunlaşması; yabancı turist oranının düşüklüğü (%12,7). ● Sağlık turizminde uluslararası akreditasyon eksikliği. ● Beyin göçü ve nitelikli işgücü kaybı.
<p>Fırsatlar</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Sağlık turizmi: 6 milyar dolarlık Türkiye pazarı ve Avrupa'nın yaşlanan nüfusu (Gri Turizm). ● Spor turizmi: 1,2 trilyon dolarlık küresel doğa sporları pazarından pay alma. ● Eko-turizm ve Glamping trendi; dijital göçebeler için Workation potansiyeli. ● AB Yeşil Mutabakatı ile örtüşen Yeşil Sanayi/Turizm kimliği. ● Uluslararası fon kaynakları (IFC, Dünya Bankası, AB fonları). 	<p>Tehditler</p> <ul style="list-style-type: none"> ● İklim değişikliği: Kış turizmini etkileyen kar azlığı ve sel/taşkın riski. ● Betonlaşma baskısı ve doğal alanların kontrolsüz kullanımı. ● Ekonomik belirsizlik ve yatırım maliyetlerinin artması. ● Sağlık ve spor tesislerindeki çevre illeriyle rekabet.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	Ulaşım Altyapısı Lobisi	Havalimanı ve Hızlı Tren konusunda Ankara nezdinde tüm paydaşların katılımıyla ortak lobi heyeti kurulması. Bolu'nun Afet Lojistik Merkezi potansiyelinin merkezi yönetim nezdinde öne çıkarılması.	Bolu Valiliği, Bolu Milletvekilleri, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası, Gerede Ticaret ve Sanayi Odası
Kısa	Sağlık Turizmi Akreditasyon Seferberliği	Termal tesislerin JCI/TÜSKA akreditasyon süreçlerinin başlatılması; uluslararası hasta kabulü için çok dilli tele-tıp platformu kurulması.	Bolu İl Sağlık Müdürlüğü, Bolu'daki Özel Hastaneler, BAİBÜ Rektörlüğü
Kısa	Uluslararası Fon Erişim Ofisi	Bolu ve Gerede TSO bünyesinde, özel sektörün IFC ve Dünya Bankası kaynaklarına erişimine rehberlik edecek proje ofisinin kurulması.	Bolu ve Gerede Ticaret ve Sanayi Odası, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA)
Orta	Spor Turizmi Markalaşma	FIFA/UEFA akreditasyonu hedeflenmesi; doğa sporları rotalarının uluslararası takvime dahil edilmesi; performans ölçüm laboratuvarları kurulması.	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, BAİBÜ Rektörlüğü, Özel Sektör

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Orta	Turizm Çeşitlendirme: İlçe Rotaları	TÜRSAB iş birliğiyle "Göynük-Mudurnu Kültür ve Doğa Rotası"; Seben, Kıbrısık ve Yeniçağa için tematik turizm planları; otopark ve butik konaklama altyapısı.	Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, İlçe Belediyeleri
Orta	Teknoloji ve İnovasyon Kümelenmesi	Tarım teknolojileri, sağlık teknolojileri ve yeşil teknoloji alanlarında BAİBÜ-sanayi Ar-Ge projeleri havuzu; start-up'lar için kuluçka merkezi.	Bolu Teknokent, BAİBÜ Rektörlüğü, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
Uzun	Ar-Ge ve Tasarım Dönüşümü	Ekonomide Ar-Ge/tasarım payını artırmaya yönelik akıllı uzmanlaşma stratejisi; AgriTech, HealthTech ve EcoTech sektörlerine özel yatırım teşvikleri.	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, BAİBÜ Rektörlüğü, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası

2

TURİZM

Dijital, Yeşil ve Deneyim Odaklı Dönüşüm

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Yüzölçümünün yüzde 65'i ormanlarla kaplı olan Bolu ili Abant, Yedigöller, Gölcük, Sünnet Gölü dahil 14 göle, 147 gölete, 320 yaylaya, 1 milli parka, 9 tabiat parkına, 3 tabiatı koruma alanına, 2 orman içi dinlenme alanına, geyik, karaca ve diğer yabani hayvanların korunarak çoğaltılması amacıyla kurulan 3 yaban hayatı geliştirme sahasına, 2 sulak alan gibi daha pek çok zenginliği ile dünyada eşine az rastlanılan tabiat varlıklarına sahip bir şehirdir. Zonguldak, Karabük, Çankırı, Ankara, Bilecik, Sakarya ve Düzce illeriyle komşu olan Bolu, aynı zamanda İstanbul, Eskişehir, Bursa, Yalova, Kastamonu ve Bartın gibi illerden kara yoluyla iki saatlik süre içinde ulaşılabilecek bir destinasyon olma özelliğine sahiptir. Dolayısıyla Bolu; doğa turizmi, spor turizmi, termal turizm ve kış turizmi başta olmak üzere farklı turizm türlerine ev sahipliği yapabilecek önemli bir destinasyondur.

Bolu'nun turizmdeki önemini artıran başlıca unsur, büyük metropollerin kesişim noktasında yer almasının sağladığı yüksek erişilebilirliktir. Bu stratejik konum, özellikle hafta sonu ve kısa süreli tatilciler için Bolu'yu çekici kılmaktadır. Bu çerçevede, Bolu'nun turizm potansiyeli ve mevcut durumu aşağıdaki alt başlıklar doğrultusunda değerlendirilmektedir:

- **Doğa Turizmi:** Bolu'nun doğa turizmi, ilin zengin ekosistem çeşitliliği, geniş orman alanları, milli parkları, gölleri ve yaylaları sayesinde Türkiye'nin önde gelen destinasyonlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Abant, Yedigöller, Gölcük gibi ikonik göller, Aladağlar ve Köroğlu Dağları'nın sunduğu trekking, kamp ve kış sporları olanakları ile birleşerek yıl boyunca doğaya dayalı turistik faaliyetlere ev sahipliği yapmaktadır. Flora ve fauna çeşitliliğinin korunmuş olması da sürdürülebilir turizm açısından önemli bir çekim unsuru oluşturmaktadır.
- **Spor Turizmi:** Bolu'nun spor turizmi potansiyeli hem doğal çevre koşulları hem de profesyonel tesis altyapısı sayesinde oldukça yüksektir. Özellikle yüksek rakım avantajı, geniş orman alanları ve engebeli arazi yapısı, çok çeşitli açık hava sporlarının yapılmasına imkân tanımaktadır. Bölgede dağcılık, trekking, trail running (patika koşuları), bisiklet ve dağ bisikleti, kampçılık, oryantiring, kaya tırmanışı ve doğa yürüyüşleri yıl boyunca

gerçekleştirilebilmektedir. Ayrıca Abant, Gölcük ve Yedigöller gibi alanlar su sporları ve doğada dayanıklılık antrenmanları için elverişlidir. Bununla birlikte Bolu'nun spor turizmi, profesyonel altyapıya sahip spor tesisleri ve kamp merkezleri sayesinde yıl boyunca yoğun bir şekilde devam etmektedir. İde yer alan modern spor işletmeleri; futbol sahaları, atletizm pistleri, kapalı spor salonları, yüzme tesisleri, kondisyon ve rehabilitasyon merkezleri ile sporculara kapsamlı hizmet sunmaktadır. Bu tesislerde futbol, atletizm, yüzme, basketbol, voleybol, tenis, okçuluk, bisiklet, doğa koşuları ve kamp-kondisyon antrenmanları gibi birçok spor dalı aktif şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Bu çeşitlilik nedeniyle Bolu hem profesyonel takımların hem de bireysel sporcuların sezon öncesi ve sezon içi hazırlık kampları için tercih ettiği önemli bir spor turizmi merkezi hâline gelmiştir.

- **Kış Turizmi:** Kış turizminin gelişmesi açısından, kar yağışının başlama ve bitiş süresi, karın kalınlığı, karın yerde kalma süresinin önemli olduğu bilinmektedir. Bu doğrultuda Bolu'nun söz konusu özellikleri taşıdığını ve kış turizm potansiyelinin yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Köroğlu Dağları'nın il sınırlarında kalan bölümünde kurulmuş olan Kartalkaya Kayak Merkezi dünyada tanınmış kayak merkezleriyle rekabet edebilecek düzeydedir. Kış turizmi bakımından önemli diğer bir merkez de Bolu'nun 56 km doğusunda Gerede ilçe merkezinin 4 kilometre kuzeyinde yer alan Arkut Dağı Kayak Merkezi'dir. Yaklaşık 1800 metre rakımlı kayak merkezi Esentepe mevkiindedir. Arkut Dağı Kayak Merkezi, doğal özellikleri ve pist yapısı itibarıyla kış turizmi için çok elverişlidir. 5000 metrelik mukavemet pisti, 900 metrelik slalom ve 2 tane mekanik tesisi de bulunmaktadır. Merkez, özellikle kayaklı koşu ve Alp disiplini için ideal olup yerli ve yabancı turistler için bu kapsamda tercih edilmektedir.
- **Termal Turizm:** Bolu ili sağlık turizmi açısından ele alındığında özellikle termal turizmin ön planda olduğu görülmektedir. Bolu'da Merkez ilçe, Gerede, Göynük, Seben ve Mudurnu ilçelerinde sıcaklıkları 26°C-72°C arasında değişen çeşitli jeotermal alanlar bulunmaktadır. Söz konusu jeotermal kaynaklar romatizmal hastalıklara, kemik ve kireçlenme rahatsızlıklarına, deri hastalıklarına, metabolizma ve beslenme bozuklukları gibi sağlık problemlerine olumlu katkı sağlamakta ve termal turizm için önemini korumaktadır. Bu kapsamda Bolu'da özellikle Karacasu Kaplıcaları, Sarot Kaplıcası, Pavlu ve Çatak Kaplıcası, Babas Kaplıcası önem arz etmektedir.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

Sempozyumun ilgili oturumlarında söz alan akademisyenler ve sektör temsilcileri, Bolu'nun doğal ve kültürel zenginliklerinin yıl boyunca sürdürülebilir bir şekilde değerlendirilmesi amacıyla çeşitli politika önerileri sunmuşlardır. Konuşmacılar, Bolu'nun turizm potansiyelini en üst düzeye çıkarmak için aşağıdaki başlıklara özellikle dikkat çekmişlerdir:

Turizm Koridorlarının Çeşitlendirilmesi:

Konuşmacılar, Bolu'nun sürdürülebilir turizm kimliğini güçlendirmenin; doğa, macera ve termal sağlık turizmi altyapılarının modernizasyonu ile mümkün olacağını ifade etmişlerdir. Bu kapsamda:

- Kartalkaya'da kapasite artışıyla kış turizmi güvenliğinin ve sürekliliğinin sağlanması,
- Gerede'nin coğrafi avantajlarıyla alternatif bir kış sporları merkezi olarak planlanması,
- Bölgesel kalkınma vizyonunun Göynük (Cittaslow) ve Mudurnu gibi kültürel miras alanlarını kapsayacak şekilde genişletilmesi stratejik gereklilikler arasında gösterilmiştir.

Oturumda ayrıca, TÜRSAB iş birliğiyle geliştirilmesi önerilen "Göynük–Mudurnu Kültür ve Doğa Rotası" projesinin; konaklama çeşitliliğinin artırılması, otopark altyapısının iyileştirilmesi ve deneyim odaklı tur tasarımlarının yaygınlaştırılması yoluyla Bolu'nun turizm katma değerini artıracığı vurgulanmıştır.

Sürdürülebilir ve Eko-Turizm Odaklı Kalkınma:

Konuşmacılar, Bolu'da yüksek değerli, düşük yoğunluklu bir turizm modeline geçişin önemine dikkat çekmişlerdir. Özellikle Yedigöller ve Gölcük gibi ekolojik hassas bölgelerde çevresel ayak izi düşük butik otellerin ve nitelikli deneyim alanlarının teşvik edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca, yerel halkın turizme aktif katılımının sürdürülebilirliğin temel unsurlarından biri olduğu ifade edilmiştir. Bu çerçevede:

- Kadınların ve gençlerin ev pansiyonculuğu,
- Yerel ürün rehberliği,
- Atölye turizmi gibi alanlarda eğitsel ve finansal olarak desteklenmesi kırsal kalkınmaya doğrudan katkı sağlayacak politikalar arasında sunulmuştur.

Uluslararası Pazarlama ve Markalaşma:

Oturumda konuşmacılar, Bolu'nun uluslararası turizm pazarında rekabet gücünün artırılması için termal sağlık turizminin stratejik bir fırsat alanı olduğuna işaret etmişlerdir. Bu çerçevede:

- Termal tesislerin uluslararası akreditasyon süreçlerinin tamamlanması,
- Orta Doğu ve Avrupa pazarlarına yönelik özel sağlık turizmi paketlerinin geliştirilmesi öncelikli adımlar olarak önerilmiştir.

Bunun yanı sıra, Bolu'nun zengin gastronomi kimliğinin turizm pazarlamasına entegre edilmesinin kritik öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. Konuşmacılar, Köroğlu Mutfağı'nın merkezde olduğu bir gastronomi markalaşmasının; Bolu'nun "Türkiye'nin Lezzet ve Doğa Başkenti" olarak konumlandırılmasını mümkün kılacağını ifade etmişlerdir.

Altyapı Geliştirme ve Akıllı Turizm Uygulamaları:

Konuşmacılar, turizm altyapısının güçlendirilmesinin ziyaretçi deneyimini artırmada belirleyici olduğunu ifade etmişlerdir. Bu kapsamda:

- Turistik bölgeler arası ulaşım kalitesinin artırılması,
- Özellikle havalimanlarından destinasyona yönelik transfer hizmetlerinin organize edilmesi önemli altyapı başlıkları olarak öne çıkmıştır.

Buna ek olarak, dijitalleşme olanaklarının turizm yönetimine entegre edilmesi gereği vurgulanmış; ziyaretçi yoğunluğunu takip eden, dijital rehberlik sağlayan ve rezervasyon süreçlerini merkezileştiren bir "Akıllı Turizm Yönetim Sistemi"nin Bolu'ya önemli bir rekabet avantajı sunacağı belirtilmiştir.

Oturumda Öne Çıkan Tespitler:

- Bolu, 314 göl ve yayla potansiyeline sahip olmasına rağmen "turist" kavramına sıkışmıştır; "misafir" odaklı ve deneyim temelli bir yaklaşıma geçilmelidir.
- Sürdürülebilirlik için doğal alanların sadece tüketildiği değil, korunduğu modeller (Botanik Bahçeleri, Glamping) zorunludur.
- Havalimanı ve Hızlı Tren eksikliği, uluslararası turizmin önündeki en büyük bariyerdir.

Güçlü Yönler <ul style="list-style-type: none">• Abant, Yedigöller, Kartalkaya markaları.• 314 göl ve zengin su kaynakları.• Metropollere (İstanbul/Ankara) yakınlık.• Termal kaynaklar ve coğrafi işaretli ürünler.	Zayıf Yönler <ul style="list-style-type: none">• Uluslararası ulaşım (havalimanı) eksikliği.• 'Bolu' çatı markası yerine parçalı algı.• Hafta içi düşük doluluk oranları.
Fırsatlar <ul style="list-style-type: none">• Eko-turizm ve Glamping trendi.• Dijital göçebeler ve uzaktan çalışma.• Mikoloji (mantar) turizmi potansiyeli.	Tehditler <ul style="list-style-type: none">• Doğal alanların kontrolsüz kullanımı/kirlilik.• İklim değişikliğinin kar yağışına etkisi.• Betonlaşma baskısı.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	Bolu Kimliğinin Oluşturulması : "Bolu'da Olduğun Anlaşılsın Fotoğraf Çekimi" projesi	Mimari kimlik belirlenmesi, sosyal medya fenomen iş birlikleri, ulusal/uluslararası fuar temsili.	Bolu Belediye Başkanlığı, Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
Kısa	Dijital Turizm Asistanı: 'BoluGo'	Yapay zekâ destekli, 314 gölü ve lezzet noktalarını içeren, kişiselleştirilmiş rota çizen mobil uygulama ve QR tabela entegrasyonu.	Bolu Teknokent, Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
Kısa	'Bolu Pass' Şehir Kartı	Müze, milli park girişleri ve restoranlarda indirim sağlayan, turist verisini (Big Data) toplayan entegre kart sistemi.	Bolu Belediye Başkanlığı, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası
Orta	Karbon Nötr 'Eko-Turizm Köyleri'	Abant/Yedigöller havzasında betonlaşma yerine lüks çadır (Glamping) ve Tiny House konseptli, atık üretmeyen tesisleşme.	Doğa Koruma ve Milli Parklar Bolu Şube Müdürlüğü, Özel Sektör Yatırımcıları
Orta	Mevsimsel Çeşitlilik: Mantar Rotaları	Sonbahar turizmini canlandırmak için Bolu ormanlarında rehberli 'Mantar Avı' turları ve mikoloji kampları.	Bolu Orman Bölge Müdürlüğü, TÜRSAB Batı Karadeniz Bölge Temsil Kurulu
Uzun	Uluslararası Destinasyon Yönetimi	Kamudan bağımsız, özel sektör mantığıyla çalışan, profesyonel 'Destinasyon Yönetim Ofisi' (DYO).	Şehirde İlgili Tüm Paydaşlar

3

GASTRONOMİ

Mirasın Ticarileşmesi ve İnovasyon

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Bolu gastronomi birikimi, Mengen aşçılık geleneği ve Osmanlı saray mutfağına uzanan köklü bir geçmişe dayanmaktadır. 26 adet coğrafi işaretli ürün (Mengen Peyniri, Iza Buğdayı, Keş, Kıbrısık Pirinci, Göynük Bombay Fasulyesi, Gerede Şak Şak Helvası, Seben Elması vb.) ile zengin bir yerel ürün gamına sahiptir. Ancak yerel ürünlerin restoran menülerinde yeterince yer almaması ve "tarladan sofraya" sürdürülebilir tedarik zincirinde kopukluklar temel sorunlar arasındadır. Sektördeki düşük fiyat rekabeti ve maliyet odaklı işletme yapısı, katma değeri yüksek yöresel ürünlerin menülere entegrasyonunu kısıtlamaktadır.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

Sempozyumun ilgili oturumlarında söz alan akademisyenler ve sektör temsilcileri, Bolu'nun doğal ve kültürel zenginliklerinin yıl boyunca sürdürülebilir bir şekilde değerlendirilmesi amacıyla çeşitli politika önerileri sunmuşlardır. Konuşmacılar, Bolu'nun turizm potansiyelini en üst düzeye çıkarmak için aşağıdaki başlıklara özellikle dikkat çekmişlerdir:

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Kurulması:

Kooperatifler, üniversite (BAİBÜ) ve işletmeler arasında iş birliği kurularak yerel ürünlerin restoranlara düzenli ve standartlara uygun arzını sağlayacak bir sistemin (kısa vadeli eylem planı) hayata geçirilmesi.

Hedef Odaklı Gastronomi Markalaşması:

"Bolu'ya sadece karın doyurmaya değil, şu ürünü/yemeği yemeye gidilir" (örneğin; Bolu Keşi, Abant Kebabı) algısının yaratılması ve menülerin bu algıya uygun standardize edilmesi.

Dijital Hikayeleştirme ve Pazarlama:

25+ coğrafi işaretli ürünün her biri için ürün, hikâye ve deneyim formatında dijital içerikler oluşturulması ve sosyal medya görünürlüğünün artırılması.

Gastro-İnovasyon ve Modernizasyon:

Geleneksel ürünlerin raf ömrünü uzatacak ve ticari değeri yüksek (modern sunumlu atıştırmalıklar, sokak lezzetleri) ürünlere dönüştürülmesi için "Gastro-İnovasyon Merkezi" kurulması ve AR-GE çalışmaları yapılması. "Bolu Yemek Festivali" gibi etkinliklerle geleneksel lezzetlerin daha görünür hale getirilmesi.

Deneyim Odaklı Turizm:

Ziyaretçilerin doğrudan şeflerle mutfağa gireceği ve ürün toplama gibi deneyimlere katılabileceği "Gastronomi Deneyim Köyü" gibi konaklamalı tesislerin planlanması.

Sıfır Atık Mutfak Uygulamaları:

Restoran ve otellerin mutfaklarında gıda israfını minimuma indiren, atıkları kompost veya geri dönüşüm yoluyla değerlendiren "Sıfır Atık Mutfak" sertifikasyon programlarının teşvik edilmesi.

Yerel, Mevsimlik ve Etik Tedarik Şartı:

Turizm işletmelerine yönelik hazırlanan teşvik ve sertifika programlarında, menülerindeki ürünlerin belirli bir yüzdesinin (örneğin %70) Bolu'nun coğrafi işaretli veya yerel mevsimlik ürünlerinden (Iza Buğdayı, Mengen Peyniri vb.) sağlanması koşulunun getirilmesi.

Eko-Gastronomi Rotaları Geliştirilmesi:

Geleneksel tarım alanları, kooperatifler ve doğal yaşam alanlarını içine alan, yürüyüş/bisiklet gibi ulaşım yöntemleriyle erişilebilen, yavaş turizme uygun "Eko-Gastronomi Rotaları" oluşturulması.

Geleneksel Ürünlerin Korunması (Tohumdan Sofraya):

Iza Buğdayı gibi yerel tohumların korunması ve çiftçiye ekonomik güvence verilerek geleneksel tarım yöntemlerinin sürdürülmesinin teşvik edilmesi. Gastronomi Deneyim Köyü gibi projelerde bu ürünlerin üretim süreçlerinin turistlerle paylaşılması.

Oturumda Öne Çıkan Tespitler:

Mengen aşçılık geleneği dünyaca ünlüdür ancak tanıtım çok eksiktir ve yerel restoran menülerinde Iza buğdayı, Keş gibi yöresel ürünler yeterince yer bulamamaktadır. 25+ coğrafi işaretli ürün mevcuttur ancak "tarladan sofraya" sürdürülebilir tedarik zinciri eksiktir.

Güçlü Yönler <ul style="list-style-type: none"> Mengen Aşçılık ekolü ve insan kaynağı. 26+ Coğrafi İşaretli ürün. Osmanlı saray mutfağı mirası. 	Zayıf Yönler <ul style="list-style-type: none"> Ürünlerin restoran menülerinde azlığı. Sunum standartlarında eksiklik. Tedarik zinciri kopukluğu.
Fırsatlar <ul style="list-style-type: none"> Gastronomi rotaları ve deneyim atölyeleri. UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı başvuru potansiyeli. Mengen + Coğrafi ürün iş birliği. 	Tehditler <ul style="list-style-type: none"> Geleneksel tariflerin kaybolması. Endüstriyel gıdanın baskısı.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	"Bolu Mutfağı Sürdürülebilir Tedarik Zinciri" projesi	Aşçılar Derneği ve kooperatiflerle sürdürülebilir tedarik protokolleri Yerel ürünlerin (Mengen Peyniri, Bolu Keşi, Abant Kebabı) restoran menülerine standardize entegrasyonu "Bolu'ya Şu Yemeği Yemek İçin Gidilir" algısının oluşturulması	BAİBÜ Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Bolu Profesyonel Aşçılar Derneği, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası
Kısa	Yerel Ürün Tedarik Ağı	Kooperatifler-üniversite-restoran iş birliğiyle 'Tarladan Sofraya' standart tedarik sistemi.	Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, BAİBÜ Rektörlüğü, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	Dijital Ürün Hikayeleri	26+ ürün için 1 ürün-1 hikâye-1 deneyim formatında içerik üretimi ve sosyal medya görünürlüğü.	Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, BAİBÜ İletişim Fakültesi
Orta	Gastronomi Deneyim Köyü	Ziyaretçilerin şeflerle mutfağa gireceği, ürün toplama deneyimleri yaşayacağı konaklamalı tesis.	Bolu Belediye Başkanlığı, Bolu İlçe Belediye Başkanlıkları, Özel Sektör
Orta	Gastro-İnovasyon Merkezi	Geleneksel ürünlerin modernize edilerek ticari atıftırmalıklara dönüştürüldüğü AR-GE merkezi.	BAİBÜ Gastronomi Bölümü
Uzun	Bolu Gastronomi İhracat Konsorsiyumu	Coğrafi işaretli ürünlerin ortak bir dış ticaret şirketi üzerinden Avrupa pazarına girmesi.	Bolu Ticaret ve Sanayi Odası, Bolu Bölgesi Tarım Kooperatifleri Birliği

4

SPOR

Veri Odaklı Performans ve Doğa Sporları

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Bolu, ideal rakımı ve doğasıyla spor turizmi için son derece elverişlidir. Olimpik Hazırlık Merkezi ve kamp otelleri mevcuttur. Bölgede dağcılık, trekking, trail running, bisiklet, kaya tırmanışı, oryantiring ve su sporları yıl boyunca gerçekleştirilebilmektedir. Ancak performans ölçüm teknolojilerinde eksiklikler bulunmaktadır. Doğa sporları alanında yabancı organizatörler kendi ekipmanlarıyla gelip gitmekte, yerel ekonomiye katkıları sınırlı kalmaktadır.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- Altyapı Modernizasyonu:** Kamp otellerine ve spor tesislerine profesyonel takımların ihtiyaç duyduğu performans ölçüm ve analiz laboratuvarları kurulmalıdır.
- Regülasyon ve Yerel Tedarik:** Doğa sporları organizasyonlarında yerel tedarikçilerin kullanılmasını teşvik eden düzenlemeler getirilmelidir.
- Erken Yaş Eğitimi:** 'Bolu'da Çocuk' projesi ile çocukların doğayı ve sporu tanıması, spor kültürünün tabana yayılması sağlanmalıdır.
- Ulaşım Entegrasyonu:** Uluslararası şampiyonaların alınabilmesi için havalimanı veya hızlı tren altyapısı zorunludur.

Güçlü Yönler

- İdeal rakım ve doğa sporları coğrafyası.
- Olimpik Hazırlık Merkezi.
- Doğal parkur çeşitliliği.

Zayıf Yönler

- Performans ölçüm teknolojisi eksikliği.
- Regülasyon boşluğu.
- Yerel ekonomiye katkının düşüklüğü.

Fırsatlar <ul style="list-style-type: none">E-Spor kampları entegrasyonu.Yabancı futbol takımları.Çocuk doğa eğitimi ('Bolu'da Çocuk').	Tehditler <ul style="list-style-type: none">Düzensiz organizasyonların doğaya zararı.Tesislerin sadece sezonluk kullanımı.
--	--

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	E-Spor ve Gençlik Kampı	Z kuşağını çekmek için doğa içinde 'E-Spor Eğitim ve Turnuva Merkezi' (Gaming House) kurulması.	Bolu Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Bolu Teknokent
Orta	'Bolu Milli Parklar Outdoor Merkezi' projesi	Doğa yürüyüşü, bisiklet rotaları, su sporları altyapısının geliştirilmesi. Performans ölçüm sistemleriyle güçlendirilmiş otel altyapısı.	Bolu Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Bolu Şube Müdürlüğü
Orta	Yüksek İrtifa Performans Laboratuvarı	Laktat testi, hareket analizi ve biyomekanik ölçümlerin yapıldığı, üniversite destekli akredite laboratuvar.	BAİBÜ, Özel Hastaneler
Orta	'Spor ve Macera Köyü'	Yabancı takımların ihtiyaç duyduğu tam donanımlı, doğayla iç içe konaklamalı spor kampüsü.	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Yatırımcılar
Uzun	Spor Turizmi Serbest Bölgesi	Yabancı takımların kamp/sağlık ekipmanlarının gümrüksüz/kolay girişini sağlayan özel statü bölge ilanı.	Bolu Ticaret İl Müdürlüğü, Bolu Valiliği

5

YEREL MEDYA VE İLETİŞİM

Hafıza ve İmaj Yönetimi

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Bolu, İstanbul-Ankara arasındaki jeopolitik konumuyla yaklaşık 35 milyon insanın nefes aldığı bir kenttedir. Ancak orman yangınları gibi kriz anlarında ulusal medyada çıkan olumsuz haberler şehrin 'yeşil' imajını zedelemektedir. İzzet Baysal gibi önemli bir değerın hayatı ve felsefesi, sanatsal ve edebi eserlere yeterince dönüştürülemediği.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- Kriz İletişimi Protokolü:** Afet ve kriz durumlarında şehrin imajını korumak için Bolu Valiliği, STK'lar ve medyanın ortak bir dil kullanacağı iletişim protokolü oluşturulmalıdır.
- Kültürel Bellek İnşası:** İzzet Baysal'ın yaşam öyküsü üzerinden 'yerel kahramanlık' ve 'toplumsal vefa' temalı edebi ve görsel içerikler üretilmelidir.
- Pozitif İçerik Üretimi:** Bolu'nun sadece haberle değil; hikâye, belgesel ve dijital içeriklerle tanıtılması için medya ve sanatçılar arasında iş birliği platformu kurulmalıdır.

Güçlü Yönler

- Güçlü yerel basın geleneği.
- İzzet Baysal örneği.
- Şehrin zengin anlatı potansiyeli.

Fırsatlar

- Şehir hikayeciliği (Storytelling).
- Sanat ve Yazarlık köyleri.
- Dijital bellek projeleri.

Zayıf Yönler

- Kriz iletişiminde koordinasyon eksikliği.
- Dijital içerik üretim kapasitesinin azlığı.

Tehditler

- Asılsız haberlerin turizm imajına zararı.
- Yerel basının ekonomik zorlukları.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	'Bolu Dijital Belleği' Projesi	Şehrin sözlü tarihi, eski fotoğrafları ve belgelerinin dijitalleştirilip 'open-source' bir web portalında sunulması.	Medya, iletişim ve gazetecilikle ilgili tüm paydaşlar
Orta	'Sanat ve Yazarlık Köyü'	Tarihi dokuda (Mudurnu/Göynük), medya mensupları ve senaristlerin üretim yapabileceği 'inziva' köyü.	Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Belediyeler
Uzun	İzzet Baysal Metaverse Deneyimi	İzzet Baysal'ın eserlerinin ve Bolu tarihinin sanal gerçeklik (VR) ile gezilebildiği dijital müze.	BAİBÜ, İzzet Baysal Vakfı

6

SANAYİ VE TEKNOLOJİ

Yeşil ve Akıllı Üretim

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Bolu; beyaz eşya, deri, kanatlı eti ve cam sektörlerinde güçlü bir üretim üssüdür. İilde 3'ü faal, 1'i yapım aşamasında 4 Organize Sanayi Bölgesi, 1 Teknopark bulunmaktadır. OSB'lerimizde 9.220 kişi istihdam edilmekte, 404 hektar sanayi alanında üretim yapılmaktadır. Bolu büyükbaş hayvan derisi imalatında Türkiye'nin 1. sırada yer almaktadır. Gerede ve Yeniçağa OSB'leri gelişmektedir. Ancak demiryolu bağlantısının olmaması lojistik maliyetlerini artırmaktadır. AB Yeşil Mutabakatı ve Karbon Ayak İzi konuları aciliyet kazanmıştır.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- **Lojistik Hamlesi:** Bolu-İsmetpaşa demiryolu hattının inşası ve hızlı tren projesi hayata geçirilmelidir.
- **Yeşil Dönüşüm:** AB Yeşil Mutabakatı'na uyum için karbon ayak izi ölçüm altyapısı kurulmalı, 'Yeşil OSB' projeleri hızlandırılmalıdır.
- **Endüstriyel Simbiyoz:** Bir fabrikanın atığının diğerinin hammaddesi olduğu döngüsel üretim modelleri (atıktan enerji) teşvik edilmelidir.
- **Dijital Görünürlük Seferberliği:** Sanayi firmalarına yönelik 'Dijital Varlık ve E-İhracat' eğitimleri verilmeli, firmaların dijital dünyada 'bulunabilir' olması sağlanmalıdır.
- **Yapay Zekâ Entegrasyonu:** Üretimden pazarlamaya kadar tüm süreçlerde yapay zekâ ve dijital dönüşüm araçları etkin kullanılmalıdır.

Güçlü Yönler <ul style="list-style-type: none"> ● Stratejik konum. ● Beyaz eşya ve deri sanayisi. ● Teknokent ve OSB altyapısı. 	Zayıf Yönler <ul style="list-style-type: none"> ● Demiryolu eksikliği. ● Karbon ölçüm altyapısı yetersizliği. ● Nitelikli teknik eleman göçü.
Fırsatlar <ul style="list-style-type: none"> ● Teknoloji yatırımları ve Teknokent. ● Yeşil OSB teşvikleri. ● Endüstriyel simbiyoz. 	Tehditler <ul style="list-style-type: none"> ● Sınırdaki Karbon Vergisi (AB). ● Artan enerji maliyetleri.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	OSB Enerji Verimliliği Etütleri	Sanayi tesislerindeki atık ısının geri kazanımı ve enerji kayıplarının tespiti için üniversite destekli etütler.	Bolu Ticaret ve Sanayi Odası, Bolu ve Gerede Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri
Orta	Endüstriyel Simbiyoz Ağı	Bir fabrikanın atığının diğerinin hammaddesi olduğu döngüsel sistemin Gerede ve Merkez OSB'de kurulması.	OSB Yönetimleri
Orta	'Bolu İnovasyon ve Teknoloji Köyü'	Yazılımcı/girişimcileri çekecek, doğa içinde yüksek hızlı internete sahip 'Remote Work' kampüsü.	Bolu Teknokent, BAİBÜ Teknoloji Transferi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TTMER), Özel Sektör
Uzun	OSB Dijital İkizi (Digital Twin)	OSB'lerin altyapı, enerji ve lojistik akışının anlık izlendiği dijital simülasyon kopyasının oluşturulması.	Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri

7

SAĞLIK

Bütüncül İyilik ve İhtisaslaşma

MEVCUT DURUM ANALİZİ

TÜİK'in 2024 verilerine göre, Türkiye'nin 85,7 milyonluk nüfusunun %10,6'sını (9,1 milyon) 65 yaş ve üzeri bireyler oluşturmaktadır. Bu yaş grubunda kronik hastalıklar ve fonksiyonel kısıtlılıkların artması, sağlık sisteminin sadece "tedavi" odaklı değil, "koruyucu ve geliştirici" hizmetlere de yönelmesini zorunlu kılmaktadır. Dünya genelinde sağlıklı yaşam (wellness) ekonomisinin 2028 yılına kadar 9 trilyon dolara ulaşacağı öngörülmektedir. Bu tablo; detoks programları, doğa temelli aktiviteler ve bütüncül sağlık uygulamaları için eşsiz doğal kaynaklara sahip olan Bolu'nun, yerel kalkınmasını sağlık ekseninde güçlendirmesi için devasa bir fırsat sunmaktadır.

Bolu'nun stratejik avantajları doğrultusunda, uluslararası literatürde "senior tourism" veya "silver tourism" olarak adlandırılan Gri Turizm, kentin yükselen değeridir. Bu alan, yaşlı bireylerin iyilik halini artırmaya yönelik rehabilitasyon ve sosyal katılım hizmetlerini içeren geniş bir ekosistemi kapsamaktadır. Finansal birikimlerini sağlıklı yaşlanma, termal uygulamalar ve uzun süreli konaklama hizmetlerine yönlendiren yaşlı nüfusun beklentileri; Bolu'nun temiz çevresi, termal potansiyeli ve üniversite–şehir iş birliği kapasitesiyle tam olarak örtüşmektedir.

YEKAS 2025 sonuçları; Bolu'nun fiziksel aktivite, rehabilitasyon ve palyatif bakım hizmetlerinde bir merkez olma yolunda ilerlediğini teyit etmektedir. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının "2025 Yerel Kalkınma Hamlesi Programı" kapsamında Bolu'nun "Geriatric Turizm Kompleksi" projesi için teşvik almaya hak kazanması, bu potansiyelin ulusal düzeydeki stratejik değerini tescillemiştir.

MARKA tarafından hazırlanan 2021 Ön Fizibilite Raporu, Bolu'da kurulması planlanan 120 yataklı "Geriatric Turizm Yaşlı Bakım Kompleksinin" ekonomik ve teknik açıdan yüksek verimliliğe sahip olduğunu göstermektedir. Rapor, yatırımın 3,5–4 yıl gibi kısa bir sürede kendini amorti edebileceğini ve uluslararası pazarda güçlü bir karşılık bulacağını ortaya koymaktadır.

Tüm bu veriler ışığında Bolu'nun sağlık sektöründeki temel değer önerisi; zengin doğal kaynaklar, güçlü rehabilitasyon altyapısı, rekabetçi

yatırım ortamı ve üniversite–kamu–yerel yönetim paydaşlığından doğan yüksek kurumsal kapasite üzerine inşa edilmiştir.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

Sempozyum oturumlarında uzmanlar; yaşlı nüfusu sadece “bakıma muhtaç” bir grup olarak gören geleneksel anlayışın yerini, Dünya Sağlık Örgütü’nün de desteklediği “aktif ve sağlıklı yaşlanma” modeline bıraktığını vurgulamışlardır. Üçüncü Yaş (65+) bireylerin; üretken kalma, sosyal hayata katılım ve yüksek yaşam kalitesi beklentileri, yerel kalkınma stratejilerinin merkezine alınmalıdır. Bolu; sahip olduğu doğa temelli etkinlik kapasitesi ve temiz çevresiyle, bu grubun fiziksel ve zihinsel sağlık ihtiyaçlarını karşılayabilecek en güçlü adaylardan biridir.

Bu doğrultuda, Bolu’nun sağlık turizminde bir marka kente dönüşmesi için şu temel politikalar hayata geçirilmelidir:

- **Aktif Yaşlanma ve Sağlıklı Yaşam Ekosistemi:** Bolu’nun doğasıyla bütünleşmiş "Sağlıklı Yaşam Köyleri" ve aktif yaşlanma merkezleri kurulmalıdır. Doğa temelli rehabilitasyon uygulamaları ve toplumsal katılımı teşvik eden egzersiz programları il genelinde yaygınlaştırılmalıdır.
- **Entegre Rehabilitasyon ve Bakım Altyapısı:** Kurulması planlanan Geriatri Turizm Kompleksi odağa alınarak; uzun süreli bakım, evde bakım ve ileri düzey rehabilitasyon hizmetlerini birleştiren dijital tabanlı bir sağlık altyapısı yapılandırılmalıdır.
- **Nitelikli İnsan Kaynağının Yetiştirilmesi:** Geriatri, palyatif bakım ve wellness alanlarında uzmanlaşmış sağlık profesyonelleri için üniversite bünyesinde sertifikasyon ve lisansüstü eğitim programları artırılarak, sektörün ihtiyaç duyduğu "kaliteli iş gücü" Bolu’da üretilmelidir.
- **Gri Turizm Stratejik Eylem Planı:** Bolu’nun "yaşlı dostu şehir" imajını güçlendirecek; rehabilitasyon destekli tatil paketleri, uzun süreli konaklama hizmetleri ve termal sağlık rotaları geliştirilerek şehrin ekonomik katma değeri artırılmalıdır.
- **Multidisipliner Yönetişim:** Sağlık politikalarının uygulanmasında üniversite, yerel yönetim, özel sektör ve sivil toplumun eş güdüm içinde çalışacağı bir "Bolu Sağlık ve Kalkınma Konseyi" mekanizması işletilmelidir.

Güçlü Yönler <ul style="list-style-type: none"> ● Zengin termal kaynaklar. ● Kurumlar arası (üniversite, kamu, yerel yönetim) güçlü iş birliği kapasitesi. ● Temiz hava ve doğal ortam. 	Zayıf Yönler <ul style="list-style-type: none"> ● Uluslararası akreditasyon eksikliği. ● Havalimanı olmayışı. ● Sağlık personeli yetersizliği.
Fırsatlar <ul style="list-style-type: none"> ● Yaşlanan nüfus. ● Rehabilitasyon köyleri potansiyeli. ● Tele-Tıp ve uzaktan sağlık hizmetleri. 	Tehditler <ul style="list-style-type: none"> ● Çevre illerle rekabet. ● Uluslararası hasta transferinde altyapı sorunu.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	İnsan kaynağı	Geriatri, rehabilitasyon, palyatif bakım ve sağlıklı yaşam alanlarında uzman sağlık profesyonelleri yetiştirmek üzere eğitim ve sertifikasyon programları	BAİBÜ Rektörlüğü, Bolu İl Sağlık Müdürlüğü
Orta	Tele-Tıp Altyapısı	Yurt dışından gelecek hastaların, gelmeden önce Bolu'daki doktorlarla görüşebileceği çok dilli online platform.	Bolu İl Sağlık Müdürlüğü, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası
Uzun	Rehabilitasyon ve bakım altyapısı	Uzun süreli bakım, evde bakım ve rehabilitasyon hizmetlerini destekleyen entegre bir sağlık altyapısı	Özel Sektör Yatırımcıları, Bolu İl Sağlık Müdürlüğü

8

GİRİŞİMCİLİK

Risk Alan Gençlik

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Şehirde genç ve dinamik bir üniversite nüfusu ile Teknokent altyapısı mevcuttur. Başarılı örneklerde girişimciliğin temel dinamikleri; 'Fikir (Konjonktüre uygunluk) + Sermaye (Başlangıç birikimi) + İrade (Pes etmeme)' olarak tanımlanmıştır. Kadın girişimciliğinin yerel kalkınmadaki rolü, kooperatifleşme kültürüyle doğrudan ilişkilidir. Ancak girişimcilerde finansal okuryazarlık eksikliği, proje yazma kültürünün zayıflığı ve 'başarısızlık korkusu' hakimdir.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- **TEKMER'lerin Yaygınlaştırılması:** Girişimcilik ekosistemini beslemek için TEKMER yapılanmalarının sayısı ve etkinliği artırılmalıdır.
- **Kooperatifleşme Teşviki:** Özellikle kadın girişimcilerin ölçek ekonomisinden faydalanabilmeleri için üretim ve pazarlama odaklı kooperatifleşme modelleri desteklenmelidir.
- **Fikirden Fona Destek:** Avrupa Birliği, TÜBİTAK, KOSGEB ve Kalkınma Ajansı fonlarına erişim için uygulamalı proje yazma eğitimleri (Girişimcilik Akademisi) verilmelidir.
- **Başarısızlık Hikayeleri:** Girişimcilikte başarısızlığın bir öğrenme süreci olduğunu anlatan tecrübe paylaşım etkinlikleri düzenlenmelidir.
- **Mentorluk:** Üniversite-mezun derneği iş birlikleri güçlendirilmeli, girişimcilere 'irade' ve mentorluk desteği sağlanmalıdır.

Güçlü Yönler <ul style="list-style-type: none"> • Üniversite altyapısı ve Teknokent. • Dinamik genç nüfus. • Kadın kooperatifleri büyümesi. 	Zayıf Yönler <ul style="list-style-type: none"> • Finansal okuryazarlık eksikliği. • Proje yazma kültürünün zayıflığı. • Başarısızlık korkusu.
Fırsatlar <ul style="list-style-type: none"> • TÜBİTAK ve AB fonlarına erişim. • Kırsalda turizm girişimciliği. • E-ticaret platformları. 	Tehditler <ul style="list-style-type: none"> • Sermaye yetersizliği. • Nitelikli gençlerin büyük şehirlere göçü.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	Girişimcilik Akademisi	TÜBİTAK, KOSGEB, AB ve uluslararası fonlara erişim için uygulamalı proje yazma eğitimleri.	BAİBÜ, KOSGEB
Kısa	'Başarısızlık Konferansları'	Girişimcilerin başarısızlık hikayelerini paylaştığı, öğrenme kültürü oluşturan düzenli etkinlikler.	BAİBÜ, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası
Orta	Kadın Girişimcilik Merkezi	Kadın girişimcilerin kooperatifleşme, marka ve pazarlama süreçlerinde desteklediği merkez.	Bolu Valiliği, Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası
Uzun	Bolu Melek Yatırımcı Ağı	Yerel girişimcileri ulusal melek yatırımcılarla buluşturan yıllık yatırım forumu.	Bolu Ticaret ve Sanayi Odası, Bolu Teknokent, BAİBÜ ESAM

9

PAZARLAMA

Değer Yaratma, Hikayeleştirme ve Kooperatifçilik

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Bolu'nun zengin yerel ürün çeşitliliği ve kültürel mirası güçlü bir 'hikâye potansiyeli' barındırmaktadır. Giderek artan kadın kooperatifi sayısı olumlu bir tablo ortaya koymaktadır. Ancak pazarlamanın sadece 'satış ve reklam' sanılması, kooperatiflerin küçük (10-30 ortaklı) ve dağınık yapısı, fason üretim tuzağı ve gıda güvenliği standartlarındaki eksiklik başlıca sorunlardır.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- **Yerel Kalkınma Üçgeni:** Bölge ihtiyaçlarının okunması → buna uygun ürün geliştirilmesi → ürünün bir hikâye/markaya dönüştürülmesi.
- **Kooperatifçilik:** 'Birlikler ve üst birlikler' kurarak ortak kapasite ve standart oluşturulmalı; küçük dağınık yapı birleştirilmelidir.
- **Şemsiye Marka:** Fason üretim yerine 'Bolu Sepeti' gibi kendi markasını ve hikayesini oluşturma vurgulanmalıdır.
- **Dijital Pazarlama:** Kişiselleştirme araçlarıyla niş pazarlara ulaşılmalıdır.

Güçlü Yönler

- Zengin yerel ürün çeşitliliği ve kültürel miras.
- Giderek artan kadın kooperatifi sayısı.
- Coğrafi ve lojistik konum avantajı.

Zayıf Yönler

- Pazarlamanın sadece 'satış ve reklam' sanılması.
- Kooperatiflerin küçük, dağınık ve standartsız yapısı.
- Gıda güvenliği eksikliği.

Fırsatlar <ul style="list-style-type: none"> ● BM'nin kooperatifçilik yılı ilanı ve dayanışma ekonomisinin yükselişi. ● 'Hikayesi olan' ve 'yerel' ürüne artan tüketici ilgisi. ● Dijital pazarlama ile segmentasyon imkânları. 	Tehditler <ul style="list-style-type: none"> ● Ortak hareket edilmemesi halinde pazarın kaybedilmesi. ● Geleneksel tarif ve yöntemlerin kayıt altına alınmazsa yok olması. ● Endüstriyel devlerin yerel pazarı domine etmesi.
---	---

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	Bolu Pazarlama Envanteri ve Hikâye Haritası	Ürünlerin kültürel hikayeleri, sembolleri ve ritüellerinin derlenerek 'Bolu Kimlik Rehberi'nin oluşturulması.	Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, BAİBÜ
Kısa	Kooperatif Standardizasyon Programı	Küçük kooperatiflerin pazara güvenle çıkabilmesi için 'Gıda Güvenliği, Ambalaj ve Üretim Standardı' eğitimleri ve sertifikasyon.	Tarım İl Müdürlüğü, TSO
Orta	'Bolu Kooperatifler Birliği' Platformu	Dağınık haldeki küçük kooperatiflerin tek çatı altında toplanarak pazarlık gücü ve üretim kapasitesi yarattığı üst birlik yapısı.	Bolu Valiliği, Bolu Ticaret İl Müdürlüğü
Orta	'Bolu Sepeti' Şemsiye Markası	Yerel üreticilerin ortak bir kalite standardı ve çatı marka altında e-ticarete açılması.	Bolu Ticaret ve Sanayi Odası, Kooperatif Birliği
Uzun	Yerel Hafıza ve Dijital Arşiv	Kaybolmaya yüz tutmuş tariflerin, üretim tekniklerinin ve yerel tohumların dijital ortamda arşivlenmesi.	BAİBÜ, Bolu Profesyonel Aşçılar Derneği

1
0

EĞİTİM VE KALKINMA

Uygulamalı ve Doğa Temelli

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Eğitim ve sanayi ihtiyaçları arasında kopukluk vardır; sanayi nitelikli ara eleman bulmakta zorlanmaktadır. Eğitim uzun vadeli (25 yıllık) bir yatırım olmasına rağmen kısa vadeli beklentiler hakimdir. Doğa ile iç içe bir kampüs olmasına rağmen doğa eğitimi müfredata tam entegre değildir. BAİBÜ 33 bin öğrencisi, Teknoparkı ve araştırma merkezleriyle il ekonomisine doğrudan katkı sağlamaktadır.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- **Modüler Mesleki Eğitim:** Sanayinin ihtiyaçlarına göre (ağır vasıta, mobilya vb.) özelleşmiş, modüler mesleki eğitim programları ve iş garantili protokoller uygulanmalıdır.
- **Doğa Eğitimi:** 'Bolu'da Çocuk' projesi ile eğitim okul öncesinden başlayarak doğaya taşınmalı, çocuklar yerel ekosistemi tanıyarak büyümelidir.
- **21. Yüzyıl Becerileri:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne uygun olarak problem çözme, eleştirel düşünme ve dijital yetkinlikler kazandırılmalıdır.
- **Sanayi-Okul İşbirliği:** Eğitimde ihtiyaçlara uygun tematik uzmanlaşma; sanayi, ekonomi, tarım alanlarına katkı sağlayacak şekilde kurgulanmalıdır.

Güçlü Yönler

- Üniversite altyapısı.
- Mesleki eğitim potansiyeli.
- Organize Sanayi Bölgelerinin varlığı.

Zayıf Yönler

- Eğitim-istihdam kopukluğu.
- Uygulama sahası eksikliği.
- Ara eleman ihtiyacının karşılanamaması.

Fırsatlar <ul style="list-style-type: none">Orman anaokulları.Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli.Doğa eğitimi talep artışı.	Tehditler <ul style="list-style-type: none">Mesleki eğitime ilgisizlik.Mevcut ekonomik koşullar.
---	--

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	Mikro-Sertifika Programları	Üniversitede 'Drone Operatörlüğü', 'Tıbbi Aromatik Bitki Yetiştiriciliği' gibi istihdam odaklı sertifikalar.	BAİBÜ Sürekli Eğitim Merkezi
Orta	'Doğa ve Bilim Eğitim Köyü'	Çocukların doğayı, tarımı ve bilimi yaşayarak öğrendiği, kampüs dışı eğitim alanı.	BAİBÜ Rektörlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Uzun	İhtisaslaşmış Tarım Lisesi	Kendi arazisi, serası ve satış mağazası olan, döner sermayeli modern Tarım Lisesi kampüsü.	İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

1
1

ÇEVRE VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Döngüsel ve Dirençli

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Bolu, ekolojik çeşitliliği, zengin flora-faunası ve ülke ortalamasının üzerinde orman varlığıyla Türkiye'nin en önemli doğal alanlarından biridir. Toplam yüzölçümünün yaklaşık %65'ini ormanlar oluşturmaktadır; Abant, Yedigöller, Gölcük, Sülüklügöl ve Sarıalan gibi yüksek koruma değerine sahip ekosistemler kritik niteliktedir. Türkiye'de yalnızca 12 botanik bahçesi bulunması, Bolu'nun bu alandaki önemli bir boşluğu doldurma potansiyeline işaret etmektedir. Özellikle tavukçuluk sektörünün yoğunluğu büyük miktarda organik atık oluşturmakta; bu durum biyogaz/biochar gibi döngüsel ekonomi uygulamaları için önemli bir fırsat sunmaktadır.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- **Botanik Bahçeleri ve Ekosistem Tabanlı Turizm:**Abant ve Yedigöller'de bilimsel kayıt sistemine sahip botanik bahçeleri kurulması, 'Bolu Botanik Bahçeleri Ağı' oluşturulması.
- **Döngüsel Ekonomi:**Tavuk atıklarından biyogaz ve biyotekstil üretimi, orman atıklarından biochar üreterek toprak ıslahında kullanılması, Kalundborg modeli gibi sanayi-tarım-enerji döngülerinin yerelde uyarlanması.
- **İklim Değişikliğine Dirençli Altyapı:**Sel sensörleri, taşkın koridorları ve geçirgen asfaltların yaygınlaştırılması, 'Sünger Şehir' yaklaşımı ile yağmur bahçeleri ve yeşil drenaj sistemleri.
- **Sıfır Atık:** Sıfır Atık uygulamalarının üretim tesislerinden okullara kadar genişletilmesi.

Güçlü Yönler <ul style="list-style-type: none">● Biyoçeşitlilik ve endemik bitkiler.● Türkiye'nin en yüksek orman oranlarından biri (%65).	Zayıf Yönler <ul style="list-style-type: none">● Atık yönetimi (özellikle tavuk atığı).● İklim risk analizleri yetersizliği.
Fırsatlar <ul style="list-style-type: none">● Eko-Köyler.● Biyogaz ve Biyokömür (Biochar).● Yeşil Tahvil finansmanı.	Tehditler <ul style="list-style-type: none">● Sel/Taşkın riskleri.● Kuraklık ve iklim değişikliği.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	'Plastiksiz Bolu' Sertifikası	Tek kullanımlık plastiği kaldıran işletmelere vergi indirimini veya tanıtım desteği sağlanan program.	Bolu Belediye Başkanlığı, Bolu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Orta	Köy Kompost Kooperatifleri	Organik atıkların toplanması ve kompost üretim sistemlerinin kurulması.	Tarım İl Müdürlüğü, Özel Sektör
Orta	Biyokömür (Biochar) Tesisleri	Orman atıklarının biyokimyasal dönüşümle biochar'a çevrilmesi.	Bolu Orman Bölge Müdürlüğü, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası
Uzun	İklim Dirençli Akıllı Altyapı	Sel sensörleri, geçirgen asfaltlar ve sünger şehir uygulamalarıyla afet riskini minimize eden altyapı.	İl ve İlçe Belediyeleri, AFAD Bolu İl Müdürlüğü
Uzun	Biyogaz Enerji Üretim Tesisleri	Tavuk atığı, bitkisel atık ve tarımsal kalıntılardan enerji üretimi.	Özel Sektör, İl ve İlçe Belediyeleri
Uzun	Bolu Botanik Bahçeleri Ağı	Abant, Yedigöller ve Bolu merkezde bilim-eğitim odaklı botanik bahçeleri kurulması.	BAİBÜ, Orman Bölge Müdürlüğü, Bolu Belediye Başkanlığı

1
2**TARIM***Tarımsal Politikalar ve Yerel Kalkınma***MEVCUT DURUM ANALİZİ**

Bolu, orta ölçekli bir şehir olup arazisinin çoğunluğunu ormanlık ve fundalık alanlar oluşturmaktadır. Toplam tarımsal gelirin yarısından fazlası piliç eti üretiminden elde edilmektedir. Miras hukuku nedeniyle tarım arazileri küçülmüş; çiftçi yaş ortalaması yükselmiştir. Gençler tarımsal faaliyetleri tercih etmemektedir. Bolu'da 26 adet coğrafi işaretli ürün tescil edilmiştir: Bolu Çivril Fasulyesi, Bolu Dağ Fındığı, Bolu Fındık Şekeri, Bolu Kanlıca Mantarı, Bolu Kara Kabağı, Bolu Keşi, Bolu Kıbriscık Pirinci, Bolu Sarı Patatesi, Ahududu, böğürtlen, çilek, yaban mersini ve aronya üretimi artmakta; Iza Buğdayı yeniden canlandırılmaktadır.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- Zorunlu Kiralama Modeli: Miras yoluyla parçalanmış ve verimli işlenemeyen araziler için 'Zorunlu Kiralama' modeliyle toplulaştırma uygulanmalıdır.
- Ürün Deseni Değişimi: Düşük verimli buğday yerine katma değeri yüksek orman meyveleri (ahududu, aronya, yaban mersini) üretimine geçilmeli ve destek kapsamına alınmalıdır.
- Coğrafi İşaret Tescili: Abant Kebabı, Bolu Abant Alası, Seben Iza Bulguru, Iza Unu ve diğer ürünler için tescil başvuruları hızlandırılmalıdır.
- Arıcılık: 2013'te kurulan 'Arıcılık Okulu' deneyiminden yararlanarak diğer tarımsal alt sektörlerle benzer eğitim modelleri uygulanmalıdır.

Güçlü Yönler <ul style="list-style-type: none"> ● Temiz su kaynakları. ● Coğrafi işaretler (Iza, Mengen Peyniri, 26 ürün). ● Meyve ormanları ve organik üretim potansiyeli. 	Zayıf Yönler <ul style="list-style-type: none"> ● Arazi parçalanması (miras hukuku). ● Yaşlı çiftçi nüfusu. ● Verimsiz ürün deseni.
Fırsatlar <ul style="list-style-type: none"> ● Sözleşmeli tarım modeli. ● AB ve Bakanlık destekleri (aronya, ahududu). ● Agro-turizm entegrasyonu. 	Tehditler <ul style="list-style-type: none"> ● İklim değişikliği ve su kıtlığı. ● Gençlerin tarımdan uzaklaşması.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	Akıllı Tarım İstasyonları (IoT)	Tarlalara yerleştirilen sensörlerle çiftçinin cep telefonuna 'sulama/ilaçlama zamanı' uyarısı gönderen sistem.	Tarım İl Müdürlüğü, Teknokent
Orta	'Hasat Köyleri' (Agro-Tourism)	Turistlerin ürün topladığı, hasat festivallerinin yapıldığı turizm entegreli köyler.	Tarım İl Müdürlüğü, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü
Uzun	Bolu Tohum Gen Bankası	Iza buğdayı ve yerel tohumların saklandığı, çoğaltıldığı ve takas edildiği gen merkezi.	BAİBÜ, Tohum Ambarı Derneği

1
3

HUKUK

Yenilikçi ve Çözüm Odaklı

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Belediyelerin finansman için 'Yeşil Tahvil' ihracı konusunda mevzuat (Belediye Kanunu, SPK Rehberi) karmaşası vardır. Miras hukuku, tarım arazilerinin korunmasında yetersiz kalmakta ve parçalanmayı önleyememektedir. Anayasada sürdürülebilirlik kavramı açıkça yer almamaktadır. Girişimcilerin şirketleşme ve fikri mülkiyet konularında hukuki danışmanlığa erişimi kısıtlıdır.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- **Yeşil Tahvil Mevzuatı:** Yerel yönetimlerin çevre projelerini finanse edebilmesi için Yeşil Tahvil ihracına yönelik yasal altyapı ve rehberlik netleştirilmelidir.
- **Arazi Hukuku Reformu:** 5403 sayılı Kanun'un işlerliği artırılmalı, miras arazilerinin bölünmesini engelleyen 'ehil mirasçı' veya 'kiralama' modelleri hukuki zemine oturtulmalıdır.
- **Katılımcı Yönetişim:** Vancouver örneğindeki gibi, yerel planlamalarda halkın katılımını sağlayan hukuki mekanizmalar işletilmelidir.

Güçlü Yönler

- Anayasal dayanaklar.
- Hukuk Fakültesi ve akademik kapasite.

Zayıf Yönler

- Miras hukuku sorunları.
- Yeşil Tahvil mevzuat belirsizliği.

Fırsatlar

- Tematik köy imar düzenlemeleri.
- Arabuluculuk sistemi.

Tehditler

- Bürokrasi.
- Yasal süreçlerin yavaşlığı.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	Start-Up Hukuk Kliniği	Girişimcilere şirketleşme ve fikri mülkiyet konusunda ücretsiz danışmanlık birimi.	BAİBÜ Hukuk Fakültesi Dekanlığı, Bolu Barosu, BAİBÜ TTMER
Orta	Yeşil Tahvil Hukuki Altyapısı	Belediyelerin çevre projeleri için uluslararası 'Green Bond' ihracı yapabilmesi adına SPK uyumlu altyapı.	Bolu Belediye Başkanlığı, Bolu Barosu, Sermaye Piyasası Kurulu Danışmanları
Uzun	Miras Arabuluculuk Merkezi	Tarım arazilerinin bölünmesini önlemek için mahkemeye gitmeden mirasçıları uzlaştıran, tarım odaklı arabuluculuk.	Bolu Barosu Başkanlığı, Adalet Bakanlığı

1
4

FİNANS

Alternatif ve Kitle Tabanlı

MEVCUT DURUM ANALİZİ

Girişimciler ve KOBİ'ler genellikle geleneksel banka kredilerine veya aile sermayesine bağımlıdır. Hibe, fon, melek yatırım ve proje bazlı finansman modelleri (TÜBİTAK, AB Fonları) yeterince bilinmemekte veya kullanılmamaktadır. Finansal okuryazarlık eksikliği girişimciliğin önündeki önemli bir engel olarak değerlendirilmektedir.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

- **Proje Bazlı Finansman:** Girişimciler, banka kredisi yerine fikirlerini projelendirerek TÜBİTAK ve KOSGEB gibi hibe kaynaklarını kullanmaya yönlendirilmelidir.
- **Yeşil Finansman:** Belediyeler, çevre dostu altyapı projeleri için uluslararası piyasalarda 'Yeşil Tahvil' (Green Bond) ihraç ederek kaynak yaratmalıdır.
- **Finansal Okuryazarlık:** Girişimcilerin enflasyonist ortamda nakit akışını yönetebilmesi için finansal okuryazarlık eğitimleri yaygınlaştırılmalıdır.

Güçlü Yönler

- Hibe kaynaklarının varlığı (TÜBİTAK, KOSGEB, AB).
- Marka değeri olan kooperatifler.

Zayıf Yönler

- Finansman erişim bilgisi eksikliği.
- Sermaye yetersizliği.

Fırsatlar

- Yeşil finansman.
- Kitle fonlaması.
- Melek yatırımcılar.

Tehditler

- Yüksek faiz oranları.
- Ekonomik dalgalanmalar.

EYLEM PLANI

Vade	Eylem Adımı	Yöntem ve Kapsam	Sorumlu Kurum
Kısa	Bolu Proje Pazarı	Yerel projelerin ulusal yatırımcılara sunulduğu yatırımcı sunum günleri.	Bolu Ticaret ve Sanayi Odası, Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Bolu Teknokent
Orta	Kitle Fonlaması Platformu	'Bolu'ya Değer Kat' adıyla; yerel sosyal projelere halkın ortak olduğu dijital platform.	Bolu Ticaret ve Sanayi Odası, Bolu Belediye Başkanlığı
Uzun	Sosyal Etki Tahvili	Sosyal sorunları (genç işsizliği vb.) çözen projelere özel sektörün yatırım yaptığı finans modeli.	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, Bolu Valiliği

5. GENEL GZFT ANALİZİ

Sempozyumun genel çıktısı olarak Bolu'nun kapsamlı GZFT Analizi aşağıda sunulmaktadır:

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
<p>Konum: Türkiye nüfusunun %40'ına 3 saatlik mesafede stratejik lokasyon.</p> <p>Doğa: 314 göl, %65 orman varlığı, temiz su ve hava.</p> <p>İnsan Kaynağı: Köklü üniversite, İzzet Baysal kültürü, Mengen aşçılık geleneği.</p> <p>Sanayi: Beyaz eşya, kanatlı eti ve deri sektörlerinde küresel liderlik potansiyeli.</p>	<p>Ulaşım: Uluslararası havalimanı ve demiryolu bağlantısının olmaması.</p> <p>Koordinasyon: Kurumlar arası işbirliği eksikliği.</p> <p>Markalaşma: 'Bolu' çatı markasının oluşturulamaması.</p> <p>Dijitalleşme: Şehir verisinin (Big Data) işlenmemesi.</p>
FIRSATLAR	TEHDİTLER
<p>Yeşil Dönüşüm: AB Yeşil Mutabakatı, Bolu'nun 'Yeşil Sanayi/Turizm' kimliği ile örtüşüyor.</p> <p>Yeni Turizm: Eko-turizm, Dijital Göçebelik ve Sağlık Turizmi trendleri.</p> <p>Tematik Köyler: Kırsal kalkınmayı turizm ve üretimle birleştiren yeni model.</p> <p>Teknoloji Yatırımları: Dijital dönüşüm ve ileri teknoloji yatırımları ile sıçrama imkânı.</p>	<p>İklim Krizi: Sel, taşkın riskleri ve kış turizmini etkileyen kar yağışı azlığı.</p> <p>Beyin Göçü: Nitelikli gençlerin büyük şehirlere veya yurt dışına gitmesi.</p> <p>Ekonomik Belirsizlik: Yatırım maliyetlerinin artması.</p> <p>Çarpık Yapılaşma: Doğal alanların betonlaşması riski.</p>

6. GENEL SONUÇ VE 2030 VİZYONU

YEKAS 2025, Bolu'nun sadece bir 'geçiş güzergahı' veya 'doğa manzarası' olmadığını; sanayisi, gastronomisi, spor altyapısı ve kültürel mirasıyla **'Dört Mevsim Yaşayan ve Üreten Bir Ekosistem'** olduğunu teyit etmiştir.

Sempozyumun en somut çıktısı, 'Tematik İhtisaslaşma' vizyonudur. Bolu'nun kalkınması; Gastronomi Köyü, Teknoloji Köyü, Sağlık Köyü gibi özelleşmiş alanlarda derinleşerek, teknolojiyi ve veriyi kullanarak, doğayla uyumlu (Yeşil) bir modelle mümkün olacaktır.

Bolu'nun 2030 Vizyonu için 3 Temel Nokta

- 1 Bağlanabilirlik:** Havalimanı ve Hızlı Tren ile dünyaya, dijital altyapı ile geleceğe bağlanmak.
- 2 Sürdürülebilirlik:** Sanayide Yeşil OSB, turizmde Eko-Köy, tarımda Döngüsel Ekonomi modelini benimsemek.
- 3 Ortak Akıl:** Bolu Valiliği, Üniversite, Belediye, TSO ve STK'ların tek bir **'Kalkınma Yolunda Bolu Hikayesi'** etrafında kenetlenmesi.

2030 Vizyonu için Somut Adımlar

- Ulaşım Altyapısı Seferberliği:** Uluslararası Havalimanı ve Demiryolu/Hızlı Tren projeleri şehrin bir numaralı önceliği olarak yatırım programına aldırılmalıdır.
- Teknoloji ve İnovasyon Kümelenmesi:** Teknokent etrafında; dijital dönüşüm, yapay zekâ ve ileri teknoloji alanlarında uzmanlaşmış bir 'Bolu Teknoloji Vadisi' oluşturulmalıdır.
- Yeşil Finansman ve Tahvil İhracı:** Yerel yönetimlerin çevre dostu altyapı projelerini finanse edebilmesi için 'Yeşil Tahvil'

(Green Bond) ihracına yönelik hukuki ve teknik danışmanlık mekanizmaları hayata geçirilmelidir.

- **Tarımda Model Değişimi ve Arazi Yönetimi:**'Zorunlu Kiralama' modeli pilot olarak uygulanmalı, coğrafi işaretli ürünlerin ticarileşmesi için kooperatifçilik desteklenmelidir.
- **Girişimcilik Ekosistemi:**Gençlerin finansman kaynaklarına erişimini kolaylaştırmak için proje yazma kapasitesi artırılmalı, 'başarısızlık hikayelerinden ders çıkarma' kültürü yerleştirilmelidir.
- **Dijital Hafıza ve Kriz İletişimi:**Tüm kurumların ortak dil kullanacağı bir 'Kriz İletişim Protokolü' hazırlanmalı; İzzet Baysal gibi değerler dijital platformlarda nitelikli yapımlarla işlenmelidir.

Bu rapor, Bolu'nun potansiyel enerjisini kinetik enerjiye dönüştürecek yol haritasıdır.

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi — ESAM
1 Aralık 2025 | yekas.ibu.edu.tr

7. KATILIMCILARIN GÖRÜŞLERİ

KATILIMCI RÖPORTAJLARI YEKAS 2025 Röportajları

Sempozyum katılımcıları ile gerçekleştirilen röportajları BAİBÜ ESAM ve BAİBÜ İletişim Atölyesi YouTube kanalından izleyebilirsiniz.

<https://www.youtube.com/@ibuesam>

<https://www.youtube.com/@baibuiletisimatolyesi>

Sağdaki QR kodu okutarak da erişebilirsiniz.

QR ile izle

YEKAS 2025 kapsamında gerçekleştirilen röportajlarda akademisyenler, iş dünyası temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve kamu

kurumları temsilcileri sempozyum ve Bolu'nun kalkınma potansiyeline ilişkin değerlendirmelerini paylaşmıştır.

Prof. Dr. Mustafa ALİŞARLI | *Sempozyum Değerlendirmesi*

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörü

Bolu yerel kalkınma sempozyumu, göreve başladığımız günden itibaren hep gündemimizde bulunan, şehrimizin gelişmesi ve kalkınmasına öncülük edecek fikirlerin ortaya çıkması ve bu fikirler ışığında adım atılması anlamında bizim için büyük bir önem taşıyordu. İlkini 2018'de gerçekleştirmiştik. Bugün de ikincisini gerçekleştirme fırsatı bulduk. Tabii küreselleşmenin olduğu bir dönemde yerel kalkınma oldukça daha büyük önem taşıyor. Eğer siz yerel kalkınmayı sağlayamamışsanız ekonomik büyümenin fazla bir önemi yok. Yerel kalkınma sadece ekonomik büyüme rakamlarıyla ifade edilmiyor; aynı zamanda toplu bir iyileşmenin de göstergesidir. Sosyal refahın artırılması, sağlık ve eğitim hizmetlerinin niteliğinin artırılması, kültürel mirasın korunması, çevre sürdürülebilirliğinin geliştirilmesi bu kapsamda önem taşımaktadır. Bolu hem İstanbul hem Ankara arasında tam merkezde bulunması açısından 30 milyona komşuluk yapması onun için çok büyük fırsatlar doğurmaktadır. Spor şehri Bolu, sağlık şehri Bolu, turizm şehri Bolu büyük bir refahın kapıları olacaktır.

Prof. Dr. Coşkun KARACA | *Kalkınma ve Büyüme Kavramları*

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektör Yardımcısı / YEKAS Düzenleme Kurulu Başkanı

Büyüme ile kalkınma arasında önemli bir fark var. Biz şu an kalkınmayı tartışıyoruz. Kalkınma; refahı, sağlığı ve çevreyi önemseyen büyüme demektir. Öyle bir büyüyeceğiz, öyle bir üretim yapacağız ki Bolu'da hem çevreyi koruyacağız, hem insan sağlığını koruyacağız, hem de toplumun daha da zenginleşmesini sağlayacağız. Temel amacımız bu idi ve 14 tema; turizmden gastronomiye, sanayiden teknolojiye kadar ayrıntılı olarak tartışıldı. Bolu'da mevcut üretim, mevcut sektörler içerisinde ekonomik büyümeye katkı sağlayan öncelikli sektörleri tartıştık ve potansiyelini değerlendirerek gelecekte kalkınmasına hizmet edecek sektörleri ayrıntılı analiz ettik. Hem sivil toplum kuruluşları hem kamu kuruluşları hem de önemli firmalar ve kooperatifler

bizleri yalnız bırakmadılar. 55 tane davetli konuşmacı ve 34 bildiri ile bu 14 temayı bu alanda uzman bilim adamlarıyla tartıştık.

Prof. Dr. Fatih KONUR | *YEKAS'ın Amacı ve Bolu'nun Gelişim Haritası*
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ESAM Müdürü

2018 yılında ilkini düzenlediğimiz yerel kalkınma sempozyumunda Bolu'nun gelişmeye açık yönlerini, güçlü yönlerini görmüştük. Aradan geçen 7 yıllık dönemde kat ettiğimiz noktayı Bolu İl Gelişme Planı ve diğer önemli etkinliklerle karşılaştırarak ilimiz için gelişme potansiyelini görmeye çalışıyoruz. Böylece her bir ilçemizin, beldemizin güçlü yönlerini, zayıf yönlerini, avantajlarını, fırsatlarını tespit ederek Bolu kamuoyu için bir yol haritası çizmeye çalışıyoruz.

Prof. Dr. Ali DANIŞMAN | *Yerel Kalkınmanın Ulusal Önemi*
Öğretim Üyesi

Yerel kalkınma, ulusal kalkınma açısından son derece önemli bir gereklilik. Bu sempozyumda genel olarak gördüğüm kadarıyla bir tarafta yerel kalkınmanın nasıl sağlanabileceği, yerel kalkınma bağlamında yerel düzeyde nasıl katma değer üretilebileceği üzerinde konuşuluyor. Diğer taraftan da çeşitli girişimciler, akademisyenler bu alanda kendi deneyimlerini, birikimlerini paylaşıyorlar. Bu açılardan bakıldığında son derece faydalı bir sempozyum olarak görülüyor.

Prof. Dr. Zeki ARSAL | *Eğitim ve Kalkınma İlişkisi*
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Teması Sorumlusu

Bu yerel kalkınma sempozyumunun farklı boyutları vardı. Temalar oluşturulmuştu. Bu temalardan biri de eğitim temasıydı. Eğitim temasında özellikle eğitimin kalkınmayla ilişkisini alanında uzman hocalarımız konuştular ve Bolu'nun bu anlamda kalkınma sürecini değerlendirdiler. Kalkınmanın sürdürülebilir kalkınma için eğitimin öneminden bahsetti hocalarımız. Kalkınmada nitelikli insan gücünün önemli olduğunu, üretimin ve teknolojinin ancak nitelikli insan gücüyle yetiştirilebileceğine vurgu yaptılar. Tematik anlayışa dayalı uzmanlaşma eğitimi yönelik bir mesleki eğitim

planladıklarını ve bunu Bolu'da uygulamaya koyacaklarından bahsettiler. Böylece eğitimin Bolu'daki sanayi, ekonomi ve tarım alanlarına katkısını vurgulamaya çalıştılar.

Prof. Dr. Dilşad ÇOKNAZ | *Üniversitenin Yerel Kalkınmadaki Rolü*
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Spor Teması Sorumlusu

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi uzun yıllardır Bolu'da eğitim hizmeti ve aynı zamanda üniversitenin görevlerinden biri olan bilim üretme hizmetini sunuyor. Üniversitelerin asli görevi hem bilim üretmek hem de bu bilim çerçevesinde nitelikli bir eğitim vermek. Ama çok önemli görevlerinden bir tanesi de buldukları mahallerde yerelle iyi ilişkiler geliştirerek bilimsel bilgi birikimini o bölgeye aktarabilmek ve o bölgenin kalkınmasına aracılık edebilmek. Bolu özel bir yer. Pek çok projede aslına bakacak olursanız geçmiş senelerden beri aynı zamanda bir pilot uygulama merkezi. Spor turizmi bağlantılı yatırımların burada öne çıktığını görüyoruz. Sanayi işbirliklerinin güçlendirilebilmesi, sanayinin ihtiyacının anlaşılabilmesi ve bu paylaşımın nasıl yapılacağına stratejilerinin oluşturulması bakımından burası çok güzel bir platform.

Doç. Dr. Mustafa ÇALIŞKAN | *Bolu'nun Yatırım Potansiyeli*
Güvenlik

Hem güvenlik hem de yatırım boyutuyla gerçekten faydalı bir sempozyum oldu. Bolu, konum itibarıyla harika bir yerde. İstanbul, Ankara, Bursa gibi bir kavşakta doğal güzellikleri, tarihi güzellikleri, kültürel güzellikleri, her türlü güzelliğe sahip bir şehrimiz. Sanayiye de açık bir yapısı var. Yatırıma en uygun şehirlerimizden bir tanesi. Yatırımların çoğalmasının faydalı olacağını değerlendiriyorum.

Abdullah ALEMDAR | *Yerel Kalkınmanın Ulusal Boyutu*
Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı

Biz Ticaret ve Sanayi Odası olarak yerel kalkınmanın, bütün ülke kalkınmasının yerelden başladığına inanıyoruz. Yereldeki bilinçlenmenin ulusala yayılacağına inanıyoruz ve bu konuda bu sempozyumu destekliyoruz. Her il kendi dinamikleri içerisinde

ilerler. Bolu'nun da kendine özel dinamikleri var; turizm gibi, sanayi gibi, üniversite gibi. Bu tip sempozyumlarla dile getirebiliyoruz ve yol haritamızı çizmiş oluyoruz. Bu nedenle çok önem veriyoruz ve bunun devamında da yarar görüyoruz.

Ersin KAŞKA | *Sürdürülebilirlik ve Sanayi*

Gerede Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı

İlkinde de çok coşkulu ve dolu geçen yerel kalkınma sempozyumunun ikincisini düzenliyoruz. İnşallah bugün de yine öğrencilerimizle ve paydaşlarımızla bir araya geldik ve bu birliktelikte sürdürülebilirlik, Bolu'nun kalkınması, sanayide yapılabilecekleri konuştuk. Artık Bolu'nun ezber bozan bir il olmasını, sıradanlaşmış taleplerin dışına çıkarak daha farklı söylemlere geçmesini; özellikle sürdürülebilirlikte, çevresel atıkta ve sanayileşme noktasında fikirlerimizi paydaşlarımızla paylaştık.

Hamza EFE | *Bilimin Yerel Kalkınmadaki Değeri*

Bolu Dörtdivan Belediye Başkanı

İlki 2018'de düzenlemiş olan yerel kalkınma sempozyumunun ikincisinin hakikaten kıymetli olduğunu, bilimsel bir çalışmanın yerel kalkınmada ne kadar değerli olduğunu buradan hissettik. Bilim adamlarımızdan, hocalarımızdan yöremizin dinamikleri ile ilgili bilgiler, destekler alarak kendi sorumlu olduğumuz bölgede inşallah güzel şeyler yapabileceğimize inanıyorum. Bolu hep beraber global bir şekilde kalkınacağız. Üniversitenin destekleri, katılımcıların destekleri bizim için çok kıymetli.

Mert MİNİSKER | *Bolu'nun Jeopolitik Önemi ve Kolektif Kalkınma*

Bolu Gazeteciler Cemiyeti Başkanı

Bolu olarak biliyorsunuz jeopolitik konumu çok önemli bir kent. İstanbul-Ankara arasında doğal güzellikleriyle ünlü ve yaklaşık 35 milyon insanın nefes aldığı bir kentte yaşıyoruz. Bu anlamda Abant İzzet Baysal Üniversitesi'ne de çok büyük görevler düşüyor. Birincisi bu sempozyum şehirle üniversiteyi kucaklaştıran, bir araya getiren bir sempozyum ki bizim ölçümüzdeki şehirler için çok çok önemli bir şey. Çünkü kolektif bir kalkınma gerekli Bolu

ölçeğindeki şehirler için. Bu anlamda çok faydalı buluyorum. Farklı kurumların, kuruluşların burada temsil edilmesi, öğrencilerle buluşması hem ufuk açıyor hem de Bolu'nun geleceğine yön veriyor.

İlhan DEMİRKAN | Kırsal Kalkınma Potansiyeli

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Proje İzleme ve Kontrol Koordinatörü

Bolu ilimiz özelinde özellikle kırsal kalkınma açısından Bolu'yu biz oldukça potansiyeli yüksek bir il olarak görüyoruz. Bunun yanında hayvancılık ve gıda işleme sektörleri de yine Bolu'da oldukça gelişmiş sektörler arasında yer alıyor.

Yunus Emre KALAYCI | Coğrafi İşaretler ve Tarımsal Kalkınma

Bonus Meyve Bahçeleri Kurucusu

Bu sempozyum aslında Bolu için çok çok önemli. Çünkü Bolu coğrafi olarak çok önemli bir noktada. Bu yüzden dolayı coğrafi işaretler, coğrafi konumdan dolayı tarımsal ve birçok alanda kalkınmayı sağlayan bir sempozyum. Gelen katılımcılara çok çok teşekkür ediyoruz.

Süleyman TARAKÇI | Yerel Mutfak Kültürü ve Sürdürülebilirlik

Naila Karadeniz Mutfağı

Yerel kalkınma sempozyumunun ikincisi yapılıyor. İşletmem ve kendi adıma bize onur verici, gurur verici. Özellikle şunu belirtmek isterim konuyla ilgili: yeni beslenme alışkanlıklarının gündeme geldiği ve yeniden revize edildiği bir dönemde yerel ürünler şu açıdan çok önemli; gelecek nesillerin daha sağlıklı beslenmeye ulaşabilmesi. Bu anlamda da mevcut dünya düzeninde insanların korkularının ellerinden alınması, daha sağlıklı ürünlere ulaşma adına da yerel ürünlere güven duymaları; bu anlamda yerel kalkınmayı öncelikli hale getiriyor. Yerel mutfakların, yerel ürünlerin markalaşması ve sürdürülebilirliği kültür emperyalizmine karşı bir dirençtir.

Eray AKSUNGUR | *Bolu'nun Gastronomi Potansiyeli**Gastronomi Uzmanı*

Yerel kalkınma sempozyumu, bizim Bolu'daki ürünlerimiz ve gastronomi için çok değerli. Buradaki birçok firmamızın ve bizi nasıl yansıtabiliriz, yerelini nasıl daha uluslararasına sokabiliriz bunun için yapılmış çok güzel bir sempozyum. Üniversitemizi ve bu ekibinde arkasında kim varsa tekrardan tebrik ediyorum. Bolu'yu çok seviyorum. Boluluları da çok seviyorum. Buraya hizmet etmek için doğmuş bir adamım.

Serdar KILIÇ | *Bolu'nun Ekosistemi ve Spor Turizmi**Spor Uzmanı*

Bolu çok güzel bir coğrafyaya yayılmış, güzel bir şehir ilimiz. Bolu'yu sadece şehirle sınırlı tutmamak lazım. Bolu'nun ilçeleri ve köyleri, kırsalı, yaylalarıyla bir bütün olarak düşünmek gerekir. Bu ekosistemi iyi tanıyan, bilen Bolu halkıyla üniversiteli gençlerin gelecekle ilgili Bolu'ya nasıl katkıda bulunabilirler, yatırım nasıl yapabilirler; hem bu ekosistemi koruyarak hem de buradaki insanlara sosyoekolojik varlıklarının devamını sağlayarak bunu düşünüp bununla ilgili gelecekteki planlarını yapmaları önemlidir. Bunu bozduğunuz herhangi bir projeyle Bolu'ya bir şey yapmayın.

Kaan GÜNGÖR | *Dijital İletişim ve Bolu**Sosyal Medya Uzmanı*

Güzel bir sempozyum. Yani ilerletilirse, çalışmalar yapılırsa, içeride konuştuğumuz gerçekleştirilirse bence çok faydalı olacak. Elerleyen zamanlarda da tekrarının yapılması gerektiğini düşünüyorum. Elimden geldiğince Bolu ile alakalı güzel şeyler yapmaya çalışıyorum. Çünkü çok güzel bir şehir. Yıllar önce gelip bırakmadığım bir şehir. Aşık olduğum bir şehir. Ve bunun daha çok genele hitap etmesi için uğraşıyorum. Bolu'yu seviyorum tabii ki.

Gizem AKKAYA | Girişimcilik ve Üniversite İşbirliği

Özel Sektör Temsilcisi

YEKAS kapsamında geldiğimiz Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi eşliğinde, bizleri buraya getirip öğrencilerle buluşturduğunuz için hepinize çok teşekkür ederiz. Biz de burada sponsor olmaktan gurur duyuyoruz. Gayet güzel bir proje olmuş. Öğrencilerle turizm camiasını bir arada birleştirmeniz, onlara değer katmanız çok güzel. Gençleri gördük, standımızı ziyarete geldiler. Keyifli bir içerik paylaştık birbirleriyle. Umarım artarak devam eder ve güzel projelerde yine eşlik etmekten gurur duyacağımızı söylemek isteriz.

8. DİJİTAL KAYNAKLAR VE YAYINLAR

8.1. Dijital Kaynaklar

YEKAS 2025'e ilişkin sempozyum programı, bildiri özetleri, röportajlar ve tüm etkinlik materyallerine aşağıdaki dijital kanallar üzerinden erişilebilir:

Sempozyum Resmi Web Sitesi

Sempozyum programı, davetli konuşmacılar, tematik alanlar:
<https://yekas.ibu.edu.tr>

Röportajlar ve Video İçerikler

BAİBÜ ESAM YouTube Kanalı: <https://youtube.com/@ibuesam>
BAİBÜ İletişim Atölyesi YouTube
Kanalı: <https://www.youtube.com/@baibuiletisimatolyesi>

KATILIMCI RÖPORTAJLARI

YEKAS 2025 Röportajları

Sempozyum katılımcıları ile gerçekleştirilen röportajları BAİBÜ ESAM ve BAİBÜ İletişim Atölyesi YouTube kanalından izleyebilirsiniz.

<https://www.youtube.com/@ibuesam>

<https://www.youtube.com/@baibuiletisimatolyesi>

Sağdaki QR kodu okutarak da erişebilirsiniz.

QR ile izle

Sosyal Medya

Instagram: @ibuesam: <https://www.instagram.com/ibuesam>

ESAM Kurumsal Web Sitesi: <https://esam.ibu.edu.tr>

8.2. YEKAS 2025 Akademik Yayınları

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESAM) tarafından 27-28 Ekim 2025 tarihlerinde düzenlenen 2. Yerel Kalkınma Sempozyumu (YEKAS 2025) kapsamında sunulan değerli akademik çalışmalar ilk etapta, Bolu'nun ve bölgenin kalkınma stratejilerine rehberlik edecek iki kapsamlı kitapta bir araya getirilecektir.

Akademisyenlerin, yerel yöneticilerin ve politika yapımcıların katkılarıyla hazırlanan bu eserler, Bolu'nun mevcut potansiyelini bilimsel veriler ışığında analiz ederek somut çözüm önerileri sunacaktır.

Bolu'da Yerel Kalkınma: Sorunlar, Fırsatlar ve Çözüm Önerileri

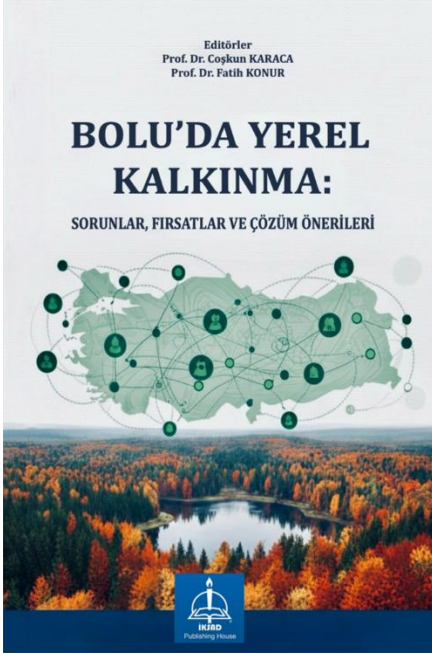
Editörler: Prof. Dr. Coşkun KARACA | Prof. Dr. Fatih KONUR

Editörlüğünü Prof. Dr. Coşkun KARACA ve Prof. Dr. Fatih KONUR'un yapacağı bu eser, Bolu ilinin kalkınma dinamiklerini "Dört Mevsim Kalkınma" vizyonu ile ele alacaktır. Kitapta; tarımdan sanayiye, teknolojiden sağlığa, girişimcilikten finansa kadar Bolu'nun karşı karşıya olduğu yapısal sorunlar tespit edilirken, ilin sahip olduğu fırsatlar çok yönlü bir perspektifle analiz edilecektir. Gerede deri sanayisinden sürdürülebilir belediyeciliğe kadar geniş bir yelpazeyi kapsayan çalışma, yerel kalkınma literatürüne önemli katkılar sunacaktır.

Yerel Kalkınma ve Turizm

Editörler: Prof. Dr. Aliye ÇİLAN AKIN | Doç. Dr. Hakan TUNA

Editörlüğünü Prof. Dr. Aliye ÇİLAN AKIN ve Doç. Dr. Hakan TUNA'nın yapacağı, turizmin yerel kalkınmadaki stratejik rolüne odaklanan bu eser; gastronomi turizmi, şehir markalaşması, dijital turizm iletişimi ve kriz yönetimi gibi kritik konuları Bolu özelinde inceleyecektir. Özellikle Bolu mutfak kültürünün markalaşması, termal turizm potansiyelinin SWOT analizi ve Kartalkaya örneği üzerinden kriz yönetimi gibi özgün araştırmalar, turizm odaklı kalkınma modelleri için yol gösterici bir kaynak niteliği taşıyacaktır.

9. KALKINMA YOLUNDA BOLU

Her sabah sisin arasından uyanır Bolu. Bir yanda gölün sessizliği, bir yanda dağların sözü vardır. Toprakla konuşur, suyla dost olur bu şehir. Tarihiyle, kültürüyle, geleneğiyle, göreneğiyle yaşar. Geçmişin izlerini bugüne taşır.

Bir ilçesinde el emeğiyle şekillenir renkler. Bir diğerinde rüzgârın taşıdığı umutlar yeşerir. Her sokakta bir iz, her sofrada paylaşmanın sıcaklığı vardır. Doğayla iç içe, insanıyla bir bütündür bu. Her köşesinde ayrı bir soluk, her yüzünde ayrı bir hikâyeye gizlidir. Hepsi birleşir Bolu'nun kalbinde; üretmenin ve köklü değerlerden güç alarak birlikte yaşamının gücüyle.

Bugün, o kalbin sesini duyuyoruz. Tarihi, kültürü, emeği ve bilgiyi buluşturan bu şehirde; Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde İkinci Yerel Kalkınma Sempozyumu için yerelden yükselen bir kalkınma öyküsünü anlatıyoruz. Kültürün, emeğin ve bilginin buluştuğu, gelenekten doğan değerlerle, fikirlerle geleceğe ışık tutuyoruz. Bolu'nun hikâyesi, bu toprağın umuduyla büyümeye devam edecek.

Üniversiteler; insanlığın elde ettiği bilgiyi gelecek nesillere aktarmak olan eğitim fonksiyonu, bilgiyi ileriye taşımak olan araştırma fonksiyonu ve bilgiyi kullanarak toplumun problemlerini çözmek, refahını artırmak ve dinamik tutmak için kalkınma fonksiyonu olmak üzere üç temel işlev üzerine kuruludur. Kısacası üniversiteler; sadece eğitim ve araştırmadan sorumlu değil, aynı zamanda şehrin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasının da ana unsurlarıdır.

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi olarak şehrimizin yerel kalkınmasına katkı sunmayı bir görev değil, bir sorumluluk olarak görüyoruz. Bu sebeple şehrimizin kamu kurum ve kuruluşlarıyla, STK'larıyla, yerel yönetimleriyle bir birlik olarak şehrimize ait tüm sorunları bilimin ışığında çözmeye gayret gösteriyoruz. Dolayısıyla doğanın kalbinde bulunan üniversitemiz, Bolu'nun sadece beyni değil; aynı zamanda kalbidir.

YEKAS 2025 BELGESELİ Kalkınma Yolunda Bolu

2. Yerel Kalkınma Sempozyumu (YEKAS 2025) kapsamında hazırlanan bu belgesel, Bolu'nun sürdürülebilir kalkınma yolculuğunu aktarmaktadır.

İzlemek

İçin: <https://www.youtube.com/@ibuesam>

Sağdaki QR kodu okutarak da erişebilirsiniz.

QR ile izle

ESAM'dan Kamuoyuna

ESAM olarak, yerel dinamiklerin harekete geçirilmesi ve sürdürülebilir büyüme stratejilerinin geliştirilmesi amacıyla ürettiğimiz bu bilimsel çıktıların, Bolu'nun kalkınma yolculuğunda tümpaydaşlara faydalı olmasını temenni ediyoruz. Eserlerin hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza, hakemlerimize ve YEKAS 2025 katılımcılarına teşekkür ederiz.

Sempozyuma ilişkin tüm içerik ve kaynaklar yekas.ibu.edu.tr adresinde kamuoyuyla paylaşılmıştır.

esam.ibu.edu.tr | yekas.ibu.edu.tr | [@ibuesam](https://www.instagram.com/ibuesam)